

Lit izhaja vsak ponedeljek. Naročnina: za 1 mesec L. 8.—, za 3 mesece L. 24.—, za 6 mesecev L. 48.—, za leto L. 96.—, v iznosu mesečno L. 8.—. Oglasna za 1 mm prostora v prvi strani L. 150, oglasne denarnih zavodov L. 2.—, za druge strani L. 1.—. Oglasna za 1 mm prostora v prvi strani L. 150, oglasne denarnih zavodov L. 2.—, za druge strani L. 1.—.

EDINOST

Uredništvo in upravnništvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20. Telefon 11-57. Dopolni naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglaševalcem in denar pa upravnisti. Rokopisi se ne vračajo. Neprankirana pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarna "Edinost". Poduredništvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci št. 7. L. n. — Telef. št. 327. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Perle.

Zakon o priimkih

Kakor smo javili v včerajšnji številki našega lista, je sprejel ministrski svet na svoji zadnji seji ukrep, s katerim se raztegne veljavnost kr. odloka-zakona od 10. januarja 1926, št. 17, ki je bil odobren od parlamenta z zakonom od 24. maja 1926, št. 898, tudi na Julijsko Krajino, torej na naše dežele in njih prebivalstvo.

Do sedaj je bil ta zakon v veljavi le v Tridentinski Benečiji, t. j. v onih novih pokrajinah, ki so pripadale za časa bivše Avstrije k Tirolskemu. Tam se zakon o priimkih izvaja že nad pol leta. Njegove glavne določbe so sledeče: vlada je pooblašena, da da pregledati po posebni komisiji vse priimke v novih pokrajinah. Tiste priimke, katerim je bila pod bivšo vlado kakorkoli popačena ali izkvarjena njihova prvotna oblika, ki je bila italijanska ali latinska, more vlada na podlagi omenjenega zakona predlagati, oziroma, kot se glasi v zakonu, jim zopet dati prvotno italijansko obliko. Razen za priimke navadnih zemljanov velja to določbo tudi za plemenitaskeske naslove. Po končani proceduri, ki jo določa izvršilni pravilnik k omenjenemu zakonu, se odredi sprememba priimka z odlokom prefekta pristojne pokrajine. Ko postane prefektov odlok veljaven, prizadeje se, da priimke, ki so bili popačeni, popravi po vseh uradnih knjigah in seznamih (v uradu civilnega stanja, na zemljskih knjigah itd.).

Novi zakon o priimkih ne predpisuje torej, da se imajo poitalijančiti vsi slovanski priimki kar naenkrat, temveč je v njem izrecno rečeno, da se bodo le oni spravili zopet v italijansko obliko, katerim je bila ta vzeta.

O upravičenosti ali neupravičenosti takega uradnega spreminjanja priimkov bi se dala napisati cela knjiga. Ni seveda tu mesta za to. Ako se postavimo na stališče, na katerem stojijo vse kulturne države, da sta ime in priimek najnedotakljivejša zasebna lastnina posamezne osebe, s katero sme izključno ona sama razpolagati in nihče drugi, niti ne država, potem je vsako tako spreminjanje priimkov v popolnem nasprotju z naziranjem vsega evropskega kulturnega kroga. Seveda pod pogojem, da se izvrši sprememba proti volji nosilca tega ali onega priimka.

Nedotakljivost imena in priimka pa igra v socialnem življenju tudi sicer ogromno vlogo brez ozira na okoliščine pravne narave. Ohraniti ime čisto in neoskrnjeno je ena izmed temeljnih moralnih nalog vsakega družinskega člana. Čast in ponos posamezne osebe, celih družin in rodbin sta tesno spajena z imenom in njegovim čisto ali svetlostjo. Sploh je ime eno izmed najmočnejših socialno-moralnih gibal, je tako rekoč moralna norma. Kdor zapravi svoje "dobro ime", je zapravil s tem eno največjih in najdragocenejših življenjskih dobrin.

Stremljenje po nedotakljivosti imena spada torej nekako med človekove moralne nagone ali instinkte. In kakor vsi drugi instinkti, tako stremi tudi ta po brezkompromisnem in celotnem svojem udeleževanju v obliki stremljenja po absolutni nedotakljivosti imena. Torej tudi po nedotakljivosti v jezikovnem pogledu. To nam najlepše dokazuje naravnost železna konservativnost, s katero se držijo družine pri pisanju svojih priimkov zastarelega in tudi nedomačega pravopisa, ki je star več sto let in je tudi v popolnem nasprotju s pravopisnimi navadami sodobnega jezika. Vse to pa izključno zato, da manifestirajo načelo nedotakljivosti imena.

Ti preudarki nam kažejo nazorno, kako segajo določbe novega zakona v najgloblji intimni nagnoskega ustroja človeka in kako nerazpoloženo bi moglo ustvariti vsako njih neprimerno izvajanje. Toda na

drugi strani pa je ravno v načelu nedotakljivosti imena tudi podlaga nekake upravičenosti novega zakona. Tam, kjer so bili priimki v resnici popačeni in pokvarjeni, tam je na mestu odredba, da se da užaljenemu načelu nedotakljivosti imena zaščitenje. Seveda bi morali tudi tu pripomniti, da je prvi in nedamnestiljivi gospodar imena njegov nosilec.

Ali so v naših krajih taki slučajji? Zdi se, da jih bo komisija težko našla. Edini, ki bi mogli kaj vedeti o tem predmetu, bi bile družine same. Le v družinah se more ohraniti sporočilo od roda do roda, ali se je kdaj izvršilo kako nasilje nad njihovimi priimki in v kakšni obliki. Ako so taki slučajji, potem so dotične družine ohranile tudi spomin na prvotno obliko svojih priimkov.

Edina metoda, ki bi dala zanesljivo gradivo za proučevanje vprašanja, bi bila torej, da oblaščeno izda poziv, naj se v določenem roku javijo vse one družine, katere vedo, da jim je bil spremenjen prvotni italijanski priimek, in naj navedejo, kako se je glasil pred popačenjem. Na podlagi tega gradiva bi prišla komisija do zanesljivih zaključkov in nikomur bi se ne mogla zgoditi s prefektovi ukrepi nikaka krivica.

Niso nam na razpolago podatki o tozadevni praksi, ki se je izoblikovala pri izvajanju tega zakona na Tridentinskem. Vendar pa je jasno za vsakogar, da bo zabredla na podlagi mrtvih črk vsaka komisija v zmotne zaključke ter da bo izživala krivične ukrepe, ki bodo v nasprotju z besedilom zakona samega. Želani smo naglašati v enem članku o tem predmetu, da ne dokazuje etimološka šablona koren — obrazilo — končnica ničesar glede izvora slovanskih priimkov.

Drugi listi, s katerimi smo o tem polemizirali, so navajali primere kot Benedetič, Antonič, Fornazarič itd., čes da je očitno, da so se taki priimki glasil prvotno Benedetti, Anton, Fornaciari itd. Da je ta trditve iluzorna, izhaja že iz dejstva, da so v slovan. jeziku izposojena imena Benedeto, Anton, dalje beseda fornazari in fornaza, ki pomenita opekarar, opekar. Besedi Benedeto in fornaza sta bili torej izposojeni iz italijanščine in iz njih je bil storjen priimek od Slovanov. Ne Benedetič ne Fornazarič ne nobeden drugih sličnih priimkov niso bili nikdar italijanski.

Če bo postopala komisija po šolski šablona ter proglasila vsak priimek, kjerkoli najde kak podooben zlog s kakim italijanskim ali latinskim korenem, potem bodo krivični ukrepi glede priimkov naravnost deževali.

Dogodki na Kitajskem

Aretacije v Pekingu — Preiskava na sovjetskem poslanstvu — Kitajski admiral obsojen na smrt

PARIZ, 6. (New-York Herald) poročajo iz Pekinga: Ameriško novinarko Mild Mitchell ter ameriškega državljana Wilbur Burtona je kitajska policija aretirala, ker sta obdolžena, da sta vršila propagando prid kantonjski vladi. Zastopnik Združenih držav bo najbrž interveniral ter zahteval, da se oba Amerikanca izpustita na svobodo.

Vesti o Čang-Tso-Linovem begu iz Pekinga se ne potrjujejo. Policija je izvršila natančno preiskavo na sovjetskem poslanstvu v Pekingu ter je tam aretirala tri Ruse in kakšnih trideset Kitajcev. V pekinških diplomatskih krogih vlada radi tega precejšnje razburjenje.

Bivši sanghajski guverner je dal ustreliti radi veleizdaje admirala Pi-Cu-Cena, poveljnika 8. severne armade ter severnega vojnega brodograja. Obdolžen je bil, da je predal Sanghaj Kantoncem.

Koliko je posodila Amerika Italiji?

RIM, 6. Iz New-Yorka poročajo, da so ameriški finančni listi izračunali, da znašajo posojila, ki so jih severno-ameriške banke do sedaj dale Italiji, 160 milijonov dolarjev (približno 3 milijarde lir).

Besedilo Italijansko-madžarske pogodbe

Uradno poročilo

RIM, 6. (Izv.) Agencija «Stefani» sporoča: «Včeraj ob 17.30 je bila podpisana v palači Chigi prijateljska in arbitražna pogodba med Italijo in Ogrsko. Podpisane so bile tudi uradne note, s katerimi sta obe vladi odobrili zaključke, do katerih so prišli italijanski in ogrski izvedenci, glede olajšav, ki bodo dovoljene ogrskemu prometu v reškem pristanišču in glede katerih bodo čimprej obnovljena pogajanja izvedencev.

Besedilo pogodbe

Pogodba obstoja iz sledečih petih členov:

Čl. 1. Med italijanskim in ogrskim kraljestvom bosta vladala trajen mir in neminljivo prijateljstvo.

Čl. 2. Visoki pogodbeni stranki se obvezujeta podvreči spore kakršnekoli si bodi narave, ki bi utegnili nastati med njima in ki bi ne mogli biti tekom primerne dobe razrešeni diplomatičnim putem, pomirjevalnemu postopanju in v slučaju neuspeha pomirjevalnega postopanja arbitražnemu postopanju.

Ta določba ne velja za one spore, ki bi nastali radi dogovorov, ki so se odigrali pred sklenitvijo te pogodbe in ki spadajo v prošlost.

Spori, za katerih razrešitev je predvidevano posebno postopanje v drugih dogovorih, ki so bili sklenjeni med obema pogodbenima strankama, se bodo reševali po določenih teh dogovorov.

Čl. 3. V slučaju neuspeha pomirjevalnega postopanja in pod pogojem, da se gre za spor juristične narave, bo lahko vsaka pogodbeni stranka zahtevala, da se spor predloži razsodišču.

Čl. 4. Način pomirjevalnega in arbitražnega postopanja tvorijo predmet posebne protokola, ki je priložen tej pogodbi.

Čl. 5. Pričujoča pogodba bo ratificirana in izmena ratifikacij se bo izvršila, kakor hitro bo to mogoče.

Pred bistvenim besedilom pogodbe se nahaja kratek uvod, ki povdarja skupnost številnih interesov med obema državama, ki hočeta ustvariti s pogodbo pravo medsebojno prijateljsko razmerje ter s tem prispevati k vzdrževanju miru in reda ter si zagotoviti bodoči napredek. K pogodbi pa je priložen protokol o pomirjevalnem in arbitražnem postopanju med obema državama, ki obstoja iz 18 členov.

Mussolinijeva nota Bethlenu

glede madžarskega pomorskega izhodišča na Reki

RIM, 6. (Izv.) Predsednik vlade on. Mussolini je naslovil na ogrskega ministrskega predsednika grofa Bethlena sledečo uradno noto:

«Rim, 5. aprila 1927. Gospod ministrski predsednik!

Čast mi je naznaniti Vaši ekscelenci, da kraljeva italijanska vlada odobruje zaključke, ki so zapadeli v zapisniku, podpisanem v Rimu dne 17. marca 1927, ki se tičejo ogrskega prometa v reškem pristanišču. Tehnični izvedenci obeh držav se bodo sestali čimprej, da sporazumno in podrobno določijo točke, ki so zapadene v omenjenem zapisniku. Sprejmite, gospod predsednik, izraze mojega največjega spoštovanja. — Mussolini.»

Grof Bethlen pri kralju

Obed v vili «Savola»

RIM, 6. (Izv.) Danes ob 10.30 se je podal državni podtajnik v zunanjem ministrstvu on. Grandi v Grand Hotel, kjer je posetil grofa Bethlena, s katerim se je razgovarjal nad eno uro.

Opoldne se je grof Bethlen podal na Kvirinal, kjer je bil sprejet od kralja, ki ga je zadržal približno trideset ur v prijateljskem razgovoru. Ob 13. uri je priredil kralj v vili «Savola» obed, katerega so se udeležili on. Mussolini, grof Bethlen, državni podtajnik on. Suardo, državni podtajnik on. Grandi in ogrska državna podtajnika v ministrskem predsedništvu in zunanjem ministrstvu.

Podrobo izročil tekst pogodbe jugoslov. zunanemu ministru

BEOGRAD, 6. (Izv.) Danes je poslanik general Bodrero posetil zunanega ministra dr. Perića ter izročil tekst podpisane pogodbe prijateljstva in pomiritve, podpisanega med on. Mussolinijem in Bethlenom.

Seja senata

Danes se bo zaključilo zasedanje senata

RIM, 6. (Izv.) Takoj po otvoritvi današnje seje senata je prečital predsednik on. Tittoni brzojavko romunskega senata, ki se v toplih besedah zahvaljuje italijanskemu senatu za njegovo nedavno ratifikacijo pogodbe glede Besarabije, in odgovor italijanskega senata na brzojavko, ki je istotako sestavljen v toplih besedah, na naslov Romunije in romunsko-italijanske prijateljstva. Po prečitani brzojavki in odgovoru je odobril senat številne zakonske načrte, med katerimi je bil tudi zakonski načrt, ki vsebuje odredbe in ukrepe o vprašanju iskanja in izkoriščanja rudniškov. Pri razpravi o tem načrtu je povzel besedo minister za narodno gospodarstvo on. Belluzo, ki je pojasnil v kratkem govoru stališče in postopanje vlade v tem vprašanju. Sejo je zaključil predsednik ob 18. uri. Jutri se bo vršila poslednja seja senata v tem zasedanju.

Seja ministrskega sveta

Včerajšnji sklepi — Ukrepi za razne socialne ustanove

RIM, 6. (Izv.) Danes ob 10. uri se je zopet sestel ministrski svet, ki je odobril veliko število zakonskih osnutkov in odredb, ki se ponajveč tičejo redne državne uprave. Med drugimi so bili odobreni sledeči osnutki in ukrepi:

Razširjen je bil s primernimi spremembami za občine Montecatini, Salsomaggiore in Postojno kraljevi dekret z dne 15. aprila 1926, št. 765 glede zaščite in povzdige zdravilišč in letovišč.

Da se omogoči mestnim upravam Gorice in Mantove temeljito proučevanje ureditve ljudskih šol, ki obstajajo v onih občinah, ki so bile nedavno priključene k tem mestom, je ministrski svet odredil, da ostane dosedanja ureditev in dosedanje plačilno postopanje napram učiteljskemu osebju v šolskem letu 1927-28. nespremenjeno. Tekom leta 1928. bosta morali obe mestni upravi poskrbeti za definitivno ureditev teh ljudskih šol in novo sistematizacijo učiteljskega osebja.

Nadalje je bil sprejet zakonski osnutek, ki predpisuje, da se v vseh glavnih pokrajinskih mestih ustanovijo in poslujejo antituberkulozni konsorciji in ki predvideva možnost ustanovitve zvez med dvema ali več konzorcijev. H konzorciju morajo pristopiti vse občine, pokrajine ter vse javne ustanove; smejo pa pristopiti zakonito priznane sindikalne organizacije, pokojninski in zavarovalni ter drugi zavodi.

Odoben je bil načrt za dekret-zakon, ki se nanaša na skrbstvo za nezakonske in zapuščene otroke.

Polet polkovnika De Pineda

NEW-YORK, 6. (Izv.) Polkovnik De Pinedo je odletel ob 14.15 (po rimskem času) iz Elephant-Batte v smeri proti Rooseveltu Arizona.

Sedem smrtnih obsojeb v Mehiki

NEW-YORK, 6. Kakor poročajo iz Mehike, je izjemno sodišče obsodilo na smrt sedem roparjev, ki so odgovorni za usmrtnitev ameriškega inženirja Wilkina. Eksekucija se je izvršila v Guadalajari.

Aretacija komunistov na Francoskem

HAZERBOUCH, 6. Policija v Roubaixu je aretirala nekaj komunistov, ki so skušali vzporedno demonstracijo proti predsedniku republike, ko je stal pred spomenikom, postavljenim padlim vojakom.

Skupna nota Male antante

radi vprašanja ukinitve vojaške kontrole na Madžarskem

BEOGRAD, 6. (Izv.) Zvečer je vlada službeno odobrila skupno noto, katero so ministrstva Male antante poslala veleposlaniški konferenci, ter odgovor, katerega je veleposlaniška konferenca v skupnem aktu poslala zastopnikom Male antante.

Prvo pismo se glasi: Njegovi ekscelenci gospodu Briand, predsedniku veleposlaniške konference.

Pariz, 10. februarja 1927.

Gospod predsednik! — Po obvestilih, katere sam prejel od svoje vlade in ki so potrjena po generalnem tajniku veleposlaniške konference, je madžarska vlada predložila konferenci 12. januarja 1927. prošnjo, da se ukine medzavezniška vojna kontrola, ki je bila ustanovljena s trianonsko mirovno pogodbo. Veleposlaniška konferenca je priznala večkrat, med drugim tudi 2. julija 1925., da je problem vojne kontrole na Madžarskem kapitalnega interesa v prvi vrsti z ozirom na varnost zavezniških držav, ki mejijo na Madžarsko. Zato sem popolnoma prepričan, da se bo veleposlaniška konferenca sporazumela v tem težkem problemu z vladami držav, katere imam čast predstavljati, predno se sprejme sklep o prošnji Madžarske.

Izvolite sprejeti, gospod predsednik, zagotovilo mojega posebnega spoštovanja. — Miroslav Spalajković.

Odgovor se glasi:

Veleposlaniška konferenca, kabinet predsednika. Št. 71.

Pariz, 28. marca 1927.

Gospod minister! — S svojim pismom z dne 10. februarja t. l. ste izvolili obvestiti veleposlaniško konferenco o interesih glede ukinitve vojne kontrole na Madžarskem in ste izrazili prepričanje, da se bo veleposlaniška konferenca sporazumela z Vašo vlado prej, nego bo sklepala o tej stvari. Odgovarjajoč na to in v zvezi z razgovori, ki jih je generalni tajnik konference večkrat imel z Vami, mi je čast obvestiti Vas o rešitvi, ki se je danes ratificirala pri madžarskem poslaniku v Parizu.

Uvažujoč zbrane dokumente, ki so bili izmenjani med medzavezniško vojno komisijo in madžarsko vlado in po proučitvi poročil komisije, ki so v zvezi s skupno noto glavnih zavezniških sil z dne 18. decembra 1925., je konferenca uvedla možnost, da se glede ukinitve določi rok. Kar se tiče prestatka dela komisije, se določa:

1.) Kontrolna komisija ostane na Madžarskem do 15. maja 1927. Ker se ta rok izkoristi za dovršitev poročila komisije o končanem delu in nadzorstvu nad organizacijo državnih tovarn. Ako dne 15. maja 1927. delo glede državnih tovarn ne bi bilo še gotovo, si konferenca pridruže pravico nadzorstva glede zaključitve teh del pod pogoji, ki jih bo smatrala konferenca za potrebne.

Izvolite sprejeti zagotovilo o mojem odličnem spoštovanju. Briand.

Jugoslovenska vlada obavlja tekst obeh teh not. Obenem se je ta tekst objavil tudi v Pragi in v Bukareštu.

Za rešitev albanskega spora

Razgovori med Rimom in Beogradom

BEOGRAD, 6. (Izv.) Danes popoldne je bila seja ministrskega sveta. Med drugim se je razpravljalo zelo obširno o referatu zunanega ministra glede spora z Italijo. Ker so na dnevnem redu direktni razgovori med Italijo in Jugoslavijo, so bile v ministrskem svetu izdelane instrukcije ter določeno stališče jugoslovenske vlade. Na direktnih sestankih, ki so se vršili včeraj med on. Mussolinijem in poslanikom Ratićem ter med dr. Perićem in generalom Bodrerom, so se izrazile obojestranske želje, da bi se z direktnimi pogajanjimi našel izhod iz položaja, ki je nastal povodom zadnjih incidentov.

Položaj na Romunskem

Nevarnost notranjih zapletiljajev radi vprašanja zasedbe prestola?

BUKAREŠT, 6. Stanje kralja se smatra za brezupno in pažnja vseh merodajnih faktorjev se osredotočuje na vprašanje, kaj se bo zgodilo po kraljevi smrti. O tem vprašanju sta razpravljala tudi ministrski predsednik Averescu in vodja liberalne stranke ter bivši ministrski predsednik John Bratianu v daljšem razgovoru.

Znano je, da se je moral princ Karol odstraniti iz Romunije na prizadevanje takratnega ministrskega predsednika Bratianu. Tudi Averescu je proti povratku princa Karola, vendar pa stoji na stališču, da se mora imenovati za člana regentskega sveta tudi kraljica Marija. Temu pa odločno nasprotuje Bratianu in meni, da bi sprememba regentstva imela za posledico tudi druge spremembe, kar bi brez dvoma zahtevalo povratek princa Karola.

Zato se je Averescu obvezal, da trenutno ne bo modificiral sestavo regentskega sveta, med tem ko se je Bratianu obvezal, da ga bo tudi v nadalje podpisal in da ne bo skušal sestaviti narodno vlado. V razgovoru sta politika razpravljala tudi o ukrepih, ki bi jih bilo treba ukreiniti, da se prepreči eventualni poskus Karola, da se siloma povrne domov. Zato so bile oboje strane straže pomnožene, odstavljene nezanesljivi vojaški poveljniki in v glavnem mestu so koncentrirani dve diviziji pehote, močni orožniški oddelki in drugo vojaštvo.

V zadnjih tednih se je v romunskih krogih razširila vest, da se bo Averescu po kraljevi smrti oklical za diktatorja. Z ozirom na to govorico je Bratianu izjavil, da bi častniški zbor v slučaju, da Averescu res stori kaj takega, takoj sam vzel vso oblast v roke. Znano je, da je vsa generaliteta in velik del romunskega častništva na strani Bratianu. — Ker pa sta se Averescu in Bratianu sporazumela, je pričakovati, da se bo sprememba na prestolu izvršila brez vsakih nemirom in da ne bo prišlo do hujših notranjih zapletiljajev.

Zdravstveno stanje kralja Ferdinanda

BEOGRAD, 6. (Izv.) Danes je službena agencija «Avala» dobila naslednje poročilo iz Bukarešte: «Kralj Ferdinand je noč prebil nekoliko bolje. Temperatura 37, žila 90, dihanje 22.

Anglija in Kantonci

Demarsa Amerike, Anglije in Japonske pri Čenu

LONDON, 6. Kakor Združene države in Japonska, tako je tudi angleška vlada poslala sedaj svojemu zastopniku v Peking besedilo protestne note, ki se nanaša na izgrede v Nankingu. Besedilo se skoro popolnoma sklada z besedilom ameriške in japonske note.

Nota zahteva, da se Kitajci oficijelno opravičijo, da se krivice kaznujejo ter da se plača odškodnina za človeške žrtve in za škodo, povzročeno imetju angleških podanikov v Nankingu. Zastopniki Združenih držav, Anglije in Japonske bodo izročili ob istem času note svojih vlad kantonskemu zunanemu ministru Čenu.

Položaj tujih vlad napram kantonskim nacionalistom je v bistvu tak: Angleška vlada je v zmerom večjih stiskah. Skrbeti mora, da ne izgubi na prestolu in obenem mora varovati svoje državljane, proti katerim so kitajski nacionalisti najbolj sovražno razpoloženi. Zato je Anglija vsak dan bolj razpoložena za energične akcije. Združene države bi se v intervencijo najraje ne spuščale, ker se nočejo zamotati v aventure ter se zameriti Kantoncem, ker mislijo, da bi to škodilo v bodočnosti njihovi trgovini. Povsem trgovsko stališče je zavzela napram dogodkom na Kitajskem Japonska, ki skuša uravnati svoje postopanje tako, da bo njena trgovina na Kitajskem čim manj trpela in to kljub homatijam, ki se sedaj tam vršijo. Zato je japonska politika precej v nasprotju z angleško in ameriško.

DNEVNE VESTI

Plačevanje samskega davka

Delodajalci bi morali za svoje uslužbenke plačevati samski davek pri kr. pokrajinskem zakladničnem uradu (R. Tesoreria). V novoustalovljenih pokrajinah, med katere spada tudi Gorica, pa ti uradi še ne poslujejo. Zato pa morajo delodajalci svoj prvi obrok plačati do 15. aprila na videmski zakladniški urad.

Da prihrani delodajalcem to sitnost, je industrijsko združenje v Gorici, Corso V. E. III. št. 10, I. nadstropje, pripravljeno do 13. aprila sprejemati prijave in zneske delodajalcev za njihove samske davke. Urnik za to je vsak dan od 10.—12. ure dopoldne.

Obvestilo „Goriške Matice“

Potek žrebanja

Dosedaj je prijavielo oziroma doposlalo rdeče listke z izžrebano številko 9 naračnikov Goriške Matice. Se 41 izžrebanih listkov se ni prijavielo. Vsak naj zato doma pogleda v koledar, ali je njegova koledarjeva številka izžrebana ali pa ne. Izžrebanj so dosedaj sledeči listki:

2. dobitnik št. 11968: zlata veržica v vrednosti 100 lir. Dobitelj Miklavčič Vladimir, Hlevnik v Brdih.

6. dobitnik št. 11247: slika Simona Gregorčiča. Dobitelj Mislav Gvido, St. Peter na Krasu.

9. dobitnik št. 6328: Dantejev namizni kip. Dobitelj Stefan Tadjat, Sv. Lucija.

20. dobitnik št. 5148: mapa za pisalno mizo. Jurjavič Minka, Idrija, Via Grapa 586.

20. a) dobitnik št. 5148: mapa za pisalno mizo. Petrič Anton, Duple 3 — Vipava.

23. dobitnik št. 7374: pokrajinska slika. Dobitelj: Korošec Anton, St. Peter na Krasu.

30. dobitnik št. 5941: brezplačna serija knjig Goriške Matice za leto 1928. Dobitelj: profesor bogoslovja dr. Tul v Gorici.

35. dobitnik št. 6081: leposlovne knjige. Ravnatelj Viljem Dominko v Gorici.

46. dobitnik št. 12006: leposlovne knjige. Krainer Ivan, Čezsoča 128.

Glavno darilo v vrednosti 500 lir se ni še prijavilo.

Knjige v razprodaji

Knjige v razprodaji pri trgovcih bodo stale od sedaj naprej 6 lir (šest); le kdor se pravočasno prijavi pri poverjeniku kot naročnik, dobi knjige za prihodnje leto za 5 lir. Zato naj vsakdo podvzga ter se pri poverjeniku pravočasno naroči še tekom tekočnega tedna na knjige Goriške matice.

Peta knjiga ni peto kolo

Peta knjiga Goriške matice za prihodnje leto bo ravnotako dragocena kot koledar, kot zdravniška knjiga, kot povestna knjiga, kot zgodovina živali in rastlin. Peta knjiga bo knjiga pravilic iz davčnih in nedavnih časov za našo mladino. Ne boš odrekal te knjige drobižu v hiši in zato se boš čimprej naročil na knjige Gor. matice.

Priroda nam doje vzgled

Prip. ur. — Z dežele smo preli sledeči življenja polni in aktualni klic, namenjen vsem, ki jih obhaja misel obupa nad vsem, posebno nad našo rodno grudo. — Citajte in razmišljajte!

Pomlad gre v deželo. Priroda se v tem pomladanskem zraku prenavlja. Vzbuja se iz dolgega zimskega spanja, v katero je bila vkleta, zopet buja v življenju rastlinstvo, živali, vse življenje, vsemu da dovolj hrane, dovolj moči, da se more dvigniti iz spanja, v katero se je pogreznilo v dolgi dobi zimskega počitka, v katerega se je pogreznilo, ki je nadvladala sovražna klima, ki je hotela zadušiti vse življenje prirode, ki je hotela prirodo presnoviti, polagoma uničiti. Priroda je takrat deloma podlegla, pripravljena ni bila na ta močni tok, nasproten njenemu življenju; ugasnila bi bila, če bi ne bilo volje v njej, če bi ta ne dala moči, te zakrite energije, da jo je zopet izpremenilo, prebudilo k življenju, k pravi prenovitvi, k pravemu uživanju solnce, pomladanskega življenja.

Priroda nam daje zgled, a mi slepi, mi ga ne opazimo, ga ne vidimo, ne čutimo, nečemo spoznati prebujajočega solnce, ki nas hoče usposobiti za življenje, za življenjske boje in težave. Priroda se probuja, a mi tega ne vidimo, čakamo malodušno brez energije, brez volje, kot otroci v zibel brez moči. Ne vidimo solnce — kulture, ki nas kliče pod svoje žarke, ki nam nudi svoje energije, ki nam nudi spoznanja življenja. Mi smo ljudje brez volje, Cankarjeve „romantične duše“, ki smo se vdali malodušju, brezdelju, ljudje, ki sami silijo proti prepadu, poginu.

Kultura naj bi bilo ono pomladansko solnce, ki bi nas prenovilo, ki bi nas usposobilo za življenjski boj, ki bi nam kazalo pravih poti v življenju, v našem duševnem prenovljanju.

«Sveta si zemlja in blagor mu, komur rodiš!» — Da, res je to, toda pripomba naj velja, da kdo izmed nas se je toliko dvignil, da te je spoznal, da si «sveta», da si vredna časti, vredna da se brinemozate, da te upoštevamo bolj kot vse! Le malo je število pravih, a veliko onih, ki so v svojem malodušju obupali nad tabo, nad tvojo pomočjo, ki jo imaš, da se zbudiš iz zimske omtvornosti ter zopet prikljiči življenje iz tajinskega spanja. Ne poznajo te še, niso se toliko dozoreli, da bi te spoznali. Posledica tega je, da se obračajo od tebe, da te zapuščajo, da silijo v tujino. — Priroda se je prebudila, a mi se nismo, kajti ne opazimo, da se je tudi naša zemlja prebudila k življenju, da ji je treba nege, da bo končno obrodila sad kot povračilo za naš trud. Mi silimo v tujino, kjer zemlja ne rodi za nas, kjer pa bomo mi negovali tujo zemljo, za tuje.

Kulture nam manjka, da se dvignemo iz temin do pomladanskega solnce, da spoznamo vrednost zemlje, a istočasno tudi zadovoljimo našo dušo, ki hrepeni po spoznanju, po izpolnitvi, a jo mi držimo odstranjeno, ji ne dovolimo tega poleta.

Le s pomočjo kulture bomo mi spoznali pot do gospodarskega izpolnitve, bomo dobili pot iz bede, a naša duša se bo zadovoljevala na dvignila, ko ji bomo oddeli oni tribut, ki ji pritiče, ko jo bomo upoštevali.

Bratje, sestre, priroda nam daje zgled v svojem probujanju, sledimo njenemu razvoju. M. R.

Iz tržaškega življenja

Nezgod pri delu.

51-letni težak Josip Urbančič, stanujoč v Barkovljah — Bovedo št. 529, je včeraj popoldne delal v družbi drugih delavcev na parniku «Pilsna», zasidranem v prosti luki Duca D'Aosta; v parnikovem skladišču je razkladal bale bombaža, ki so jih nato z žrvom dvigali na pomoč. Delo je bilo v polnem teku, ko se je zdajci težka bala prevrnila s sklada ter padla na Urbančiča, ki se ni utegnil pravčasno umakniti. Pri tem je nesrečno zadobil precej hudo rano na glavi in poleg tega mu je bil tudi poškodovan prsni koš. Siromak je dobil prvo pomoč od zdravnika rešilne postaje, nato je bil prepeljan v mestno bolnišnico. Zdraviti se bo moral približno tri tedne.

Nesrečen korak

Ko je 48-letni brezposelni uradnik Fran Colombini, stanujoč v ulici Pondares št. 6, včeraj popoldne šel po omenjeni ulici, se je spodrsnil na olupku pomaranče in padel tako nesrečno, da se je hudo ranil na glavi. Mimoidoči so pomagal Colombiniu v neki javni avtomobil, s katerim je bil prepeljan v mestno bolnišnico, kjer so ga sprejeli v kirurški oddelk. Ozdravil bo v 10 dneh.

Neroden kolezar

Ko se je 7-letni Bruno Amodeo, stanujoč v ul. Sapone št. 5, včeraj popoldne vračal iz šole v ulici Ferriera, se je v ul. Settefontane zaletel vanj neki kolezar in ga podrl. Tudi kolezar, približno 14-leten deček, je pri tem padel, a se je urno pobral nepoškodovan, do čim se je Amodeo pri padcu pobil po glavi ter se hudo opraskal po nogah. Dobil je potrebno pomoč v mestni bolnišnici, kamor je bil prepeljan z nekim javnim avtomobilom.

V gnojno jama je padla.

Včera jutraj se je pripetila v Podbrežah, majhni vasi pri Starijah, huda nezgoda, ki bi skoro imela usodne posledice. Komaj 2-letna Viktorija Benčina je tekala na sosednem dvorišču za kokošmi, ki so brskale po gnojšču. Pri tem se je brskale preveč približala gnojni jami in padla vanjo. Ker je bila jama polna gnojnice, bi bilo ubogo otroče žalostno utonilo, da ga niso pravočasno rešili iz nevarnega položaja. Kljub temu pa se je mala Viktorija tako napila gnojnice, da se je skoro zadušila. Revica je bila takoj prepeljana v tukajšnjo bolnišnico, kjer bo ozdravila — ako ne nastopijo kakšne komplikacije, kar se prav lahko zgodi — v kakih 14 dneh.

Iz tatninskega črnanika

Zasebni uradnik Fran Gulich, stanujoč pri Sv. Alojziju — Chiodino, je predpisno javil na kvesturi, da mu je med vožnjo na tranjavu proge št. 3 neznan žepar ukradel iz zunanega žepa suknje denarnico z zneskom 20 lir. Gulich sumi, da ga je okradel neki elegantno oblečen mladenič, ki se je med vožnjo sumljivo sukal okoli njega in naposled izginil.

Tržaška porota

Namodba v obravnavi proti maršalcu milicijske Gremu.

Uglednik obsojen na 12 let, 10 mesecev in 20 dni ječe. — Repuh na 6 let, 11 mesecev in 10 dni.

Obravnava, ki se je toliko zavlekla čez zanj določene dni, je danes imela svoj zaključek. Obstoja je nevarnost, da se obravnava še zavleče, kajti državni pravdnik ni nikakor hotel odnehati in je ponovil v splošnem svoj govor, katerega smo že objavili. Odv. Zennaro je odgovoril v govoru, ki je trajal nad polnoročno uro, in je vztrajal pri svojih zaključkih, da se mora Repich oprostiti, ker ni dokazov za njegovo soudeležbo, da se mora pri Ugledniku upoštevati njegovo duševno stanje, kar ima za naravno posledico, da se ga obsodi le na nemeravane umora. — Naj vaš pravorek, gospodje porotniki — zaključuje govor — vrne ti dve mladi življenji človeški družbi, družini, dragim in domovini!

Omenja se, da je svest, da je stoji, kar je sploh bilo mogoče za obtožence, in da upa, da bo pravorek odgovarjal dejstvom.

Nato so se porotniki umaknili k posvetovanju, ki je trajalo skoro tri ure. Ob 13. uri in 10 minut je zapisnikar objavil izid glasovanja, glasom katerega so porotniki ugotovili, da sta bila obtoženca oba kriva tega umora. Zanimali so vprašanje duševne neodgovornosti, osebne brambe in skrajne potrebe dejanja.

V govoru, ki je sledil glasovanju, je državni pravdnik cav. Tasso predlagal za Ugledsicha ječo 12 let, 10 mesecev in 20 dni in 3 leta posebnega policijskega nadzorstva, a za Repicha ječo sedmih let, 3 mesecev in 10 dni.

Odvetnik dr. Guido Zennaro je nato predložil predsedniku, da je to največ, kar se zamore zahtevati kot kazni za obtožence, in prosil predsednika, da odmeri Ugledsichu kazni 12 let in 6 mesecev ječe. Kar se tiče Repicha, ga prepusti do broti predsednika.

Ob dveh popoldne je predsednik razglasil razsodbo, glasom katere se Ugledsich obsoja na 12 let, 10 mesecev in 20 dni ječe in 3 leta strogega policijskega nadzorstva, in Repich na 6 let, 11 mesecev in 10 dni ječe.

Toda kazni obeh obtožencev je znatno nižja z ozirom na kraljevi indult, ki jima odvzema vsakemu po 4 leta ječe. Tudi dekret z dne 31. oktobra 1923 briše 3 leta ječe, tako da je Repich koj po obravnavi bil izpuščen na svobodo. Porotniki so v pogledu Repicha izjavili, da je bilo dejanje izvršeno v skrajni sili in so podelili obeh vseh olajševalnih okoliščin, ki jih predvideva zakon.

TELESNA VZGOJA

SPORT

SPORTNO UDRUŽENJE

Tehnično vodstvo nogometa in Savez sodnikov.

(Uradno)

Odobrena tekma: Jadran — Opčine 2:0 (forfait).

Nedeljske tekme: I. divizija: (igr. Adria), Prosveta — Tommaso ob 16. uri, sodi g. Novak. — II. divizija: (igr. Adria), Sv. Ivan — Rocol ob 14.30, sodi g. Smerdel. — (igr. Bazovica), Opčine — Bazovica ob 15. uri, sodi g. Pertot. — Rezerve: (igr. Adria), Sv. Ivan — Rocol ob 13. uri, sodi g. Verč. — (igr. Obzor), Obzor — Prosveta, ob 13.30, sodi gosp. Škerjanc.

Tekmovanje rezerv za srebrno spominjaro: K omenjenemu tekmovalcu sta se prijavili še rezervi M. D. P. — Opčine in M. D. Sparta. S tem je vpisovanje zaključeno. V nedeljo tekmujejo štiri čete (Glej: Nedeljske tekme!). Nadaljnji kolezar se objavi prihodnji teden. Opozarjamo članice, ki niso še plačale pristojbine v znesku 10 lir, da to izvršijo najkasneje do nedelje, 10. m. pred tekmo.

Pravilnik: Tekmuje se po pravilniku S. U. za prvenstvene tekme 1926-27, kolikor ga ne spreminja iz izpolnitve sledeči točki: a) V prvenstvenem tekmovalstvu rezerv lahko nastopi vsak nogometaš, ki se ni udeležil prvenstvenega tekmovalstva 1926-27 za I. oz. II. divizijo več kot trikrat.

b) Prizivom je treba priložiti pristojbino v znesku 15, ki se ne vrne v nobenem slučaju. Sodniki: Gg. sodniki se pozivajo, da se redno udeležujejo sestankov sodnikov, ki se vršijo vsak tork.

Redovanje II. divizije.

Sv. Ivan	11	9	2	31:13	18
Rocol	11	9	2	35:15	18
Jadran	12	8	4	23:17	16
Bazovica	11	6	5	23:24	12
Opčine	11	3	8	9:27	5
Val II.	12	—	—	14:22	0
Primorje	12	—	—	5:22	0

T.V.N. — S.S.

Uradno poročilo.

Prizivi: Priziv Adrije radi tekme Prosveta — Adria se zavrne ter potrdje sklep T.V.N.

Tommaso radi sodnika se sprejeto delno ugodno zahtevam.

Podv. M. D. Sparta se poziva, da dvigne pri tajniku pristopnice ter jih izpolni.

Novi člani: Sv. Ivan: Angelj Cernigoj; Concordia: Jonda Mausnet, Godina Danilo, Stradiot Bazilj; Rocol: Flego Franc, Maglica Josip, Zulja Marij.

Komisarij: igr. Adria: g. Luin; igr. Bazovica: g. Škerjanc

M. d. Zera — Trst

Ali ste pripravljeni odigrati v nedeljo 10. t. m. na igrišču Adrije prijateljsko nogometno tekmo z našo mešano četo? Prosimo odgovor v «Edinosti». — S. k. Concordia.

Ladja — Kontovel — Zarja — Bazovica 3:1 (1:0)

Na igrišču v Bazovici se je odigrala v nedeljo dne 3. t. m. prijateljska tekma med omenjenima četama.

Ladja, ki se je začela v zadnjem času uveljavljati, je tudi takrat zmagała proti vsakemu pričakovanju nad močno četo Zarje. V četi so se vsi igralci dobro izkazali in igrali ves čas lepo, skupno igr. katero Bazovica ni mogla vzdržati. Pri Zarji se je kot vedno izkazal Gruntar, kateri je dal mnogo posila močni obrambi Kontovela. Zivir in Bjeakar od Sv. Ivana, ki sta igrala kot gosta pri Zarji, sta tudi odigrala lepo tekmo. Drugim pa manjka trenaja.

Igra je bila vedno živahna in napeta in v prvem polčasu je Ladja le enkrat z direktnim prostim strelom prebila vrata Zarje.

V drugem polčasu hoče Zarja na vsak način rezultat izenačiti, kar se ji tudi posreči. Ladja pa ne popusti in znova napada z vso silo. V tem času se jim posreči zabiti še dva gola.

Sodil je tov. Grčić, ki je svojo nalogo povoljno rešil.

D. k. N. Tommaso.

Današnji training odpada. V.N.P.

Pokrajinski odbor Sportnega združenja v Gorici

V petek 8. t. m. ob 8. uri in pol zvečer se vrši v društvenih prostorih odborova seja. Ker je dnevni red jako važen, je dolžnost vsakega odbornika in tehničnega komisarja, da se seje udeleži. Proti odsotnim bo postopal odbor disciplinarnim potom. — Predsednik.

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

Obvezna prijava uslužbenecv

Industrijsko, trgovsko ter prevozno združenje se ugotovila, da niso vsa podjetja (trgovska, industrijska in prevozna) napravila obvezne prijave svojih uslužbenecv v smislu predpisov glede sindikalnih prispevkov. Opozarjajo zato na zelo visoke denarne kazni za one, ki ne bodo te prijave izvršili.

Zato vnovič opozarjamo vse naše trgovce in industrijce, da ne pozabijo prijaviti svojih uslužbenecv, ako se hočejo izogniti visokim denarnim kaznim.

Po se o trgovskih kavcih in prošnjah za trgovske obrtnice

Ker zadene preuredba trgovine številne kategorije trgovcev, so podaljšali ponovno rok za vlaganje prošnji in polaganje kavci.

Zbor kubanskih kozakov v goriškem gledališču Verdi

Zbor kubanskih kozakov je po vojni, odkar je zapustil matuško Rusijo, nastopal s svojimi pesmi in vseh večjih mestih Evrope in Amerike. Povsod je seveda pridobil na mah srca vseh občinstev. Kot res redko ugodno priložnost moramo smatrati, da se je malemu goriškemu mestu posrečilo pridobiti, čeprav le za en nastop, zbor kubanskih kozakov. Nidvoma, da bo marsikateri naš bivši ruski ujetnik rad obnovil spomine na prelepe ruske pesmi ter rad zopet poslušal par ur močnejših ruskih basov. Zbor bo nastopil samo enkrat, na Veliko noč. — Opozarjamo vse one naše ljudi iz mesta in dežele, ki bi se radi udeležili tega redkega pevskega nastopa, da si pravočasno par dni poprej tekmo velikega tedna preskrbe vstopnice pri gledališču Verdi v Gorici.

Dvainsajseti cenik jestvinam v prodaji na debelo

Tozadevna komisija pri goriški trgovski zbornici pod predsedstvom g. komisarja Antona Orzana objavlja dvainsajseti cenik najvažnejšim jestvinam v prodaji na debelo, veljaven na goriškem trgu od 4. aprila dalje. Cene so sledeče: riž boljše vrste L 200-205, riž navadne 195-200, turščina moka rumena 98, navadne testenine (z rabo) 315-320, sladkor v prahu 800-850, domača slanina 830-850, amerikan. slanina 640-650, mast 770-780, navadna kolonijalna kava 2100-2150, polenovka 450-460, jetmen št. 10 190-195, fižol druge vrste 160-165, fižol prve vrste 190-195, krompir 100. — V navedenih cenah ni všteta užitnina.

VIPAVA

V dveh dneh smo zgubili kar dva člana naše občine. V torek, 5. t. m., smo pokopali g. Dolence, isti dan pa je preminila za vedno žena vipavskega občinskega uslužbenca g. Kacina. Pokojna gospa Kacin Marija je bila več časa učiteljica v Vrhpolju pri Vipavi, v zadnjih letih pa je službovala v trgu Vipavi. Bila je izborna učiteljica, zvesta žena in dobra mati svojim otrokom. Težka bolezen jo je za dolgo časa prikovala na posteljo, tako da zadnje čase že dolgo ni opravljala svoje službe. Naj ji bo veselje večje, na onem svetu, kot ji je bilo na tem, naj tam gotovo doseže to, kar je želela tu! Gospodu Kacinu pa neiskrenejšo sožalje!

SEMPAS

Smrtna kosa

Pretekle dni nam je pokosila smrtna kosa mladega fanta Škarbota Antona, člana društva. Kal boleznijo je že dalj časa glodala njegovo mlado telo in sedaj je za vedno zatisnil svoj trudne oči. Naj mu bo domača zemljica lahka!

TRNOVO PRI GORICI

Samomor.

V torek so našli tukajšnji karabinerji, ko so šli skozi gozd pri Voglarjih, popolnoma nago truplo. Mož je imel nekaj ran na glavi. Podrobnejša preiskava je dognala, da je bil to 33-letni Šuligoj Josip, iz Kala nad Kanalom, ki je iskal v svoji brezposelnosti dela, a ga ni mogel dobiti. Skoraj gotovo ga je to dejstvo gnalo v smrt. Zdi se tudi, da je zaužil strup in nato padel vznak in si pri tem ranil glavo. Truplo je moralo ležati na omenjenem mestu že čez en teden, ker je že precej trohnelo.

VOLČJE

Blagoslovitev cerkvenih zvonov.

V nedeljo je volčanska fara praznovala blagoslovitev novih zvonov. Trije so in se ljudem radi lepe zunanje oblike jako dopadejo. — Večji je za 70 kg težji kot oni prejšnji. Viti so bili v livarni v Pulju. Pevci so zapeli prelepo pesem in mons. Rojc, dekan iz Tolmina, je blagoslovil nove zvonove.

IZ GOR.

Lastovke.

Navadno prihajajo k nam okrog sv. Jožefa, letos jih pa ni še. Lastovke upravičeno lahko prištevamo oznanjevalkam vremena. Letošnja pomlad je na sploh mrzla. Res smo imeli že krasno vreme in lepe dneve, vendar ob vsakem majhnem dežju se naši vrhovi vnovič pobelijo. To najbrže zadržuje lastovke, da so že do sedaj zakasnele 14 dni. Ako jih v kratkem ne bo, moramo pričakovati, da ne bo še topleto. Ta okolnost ima svojo slabo stran, ker delo na polju zakasnuje, na drugo stran nudi pa to udobnost, da zadržuje sadno drevje v brstenju, v katerem slučaju je navadno mnogo sadja.

TEMLJINE

Le redko zajde kaka vest o naši vasi v časopise. Pa saj ni čudno. Vas je majhna, stisnjena visoko v gore, nekako oddeljena od sveta živi svoje mirno, delavno življenje. Pomembni dogodki jo ne obiščejo, torej nima tudi povoda sporočati kaj v svet. Vskanjanje življenje njeno se razvija približno v isti meri in na isti način, kot se razvija življenje vseh drugih vasi v baški dolini, samo s to razliko, da se včasih pri nas obrne za spoznanje na boljše, a drugod je drugače, in obratno.

Kot napredek, ki bi vsekakor vsaj deloma razveselil nas same, a drugim naj bi bil v zgled, je to, da smo se mi Temeljinci zadnje čase zopet začeli zanimati za sušilnice za sadje. Prejšnja leta, ko je bila dovoljena žganjkuha, so te sušilnice ali «pajštev», kot se imenujejo pri nas, že skoro popolnoma izginile. Vse sadje, kar se ga je pridelalo, je šlo v velike kotle za ono pijačo, t. j. žganje, katerega se je pri nas zelo veliko naredilo, ker imamo namreč mnogo sadja. Nato je prišla ona veliko pristojbina za žganjkuho. Kam sedaj s sadjem? Za izvoz naše sadje ni (razen jabolk), ker ni bilo izbrano. Da bi se kar tako pokončalo po travnikih, tudi ne; začeli smo zopet misliti na naše bivše sušilnice, jih obnavljati, postavljati nove in jih prav pridno uporabljati. Izkazalo se je, da to naše delo zelo koristno. Imeli so otroci in mi pa zimi kaj za pod zobe mesto kruha, a sadje je prišlo na ta način v uporabo, čeravno ni toliko prineslo kot takrat, ko se je kuhalo žganje. Ko nimamo žganja, smo se pa tudi mi nekoliko odvadili oni prejšnji prisilni ježi, ki nas je žgala po grlu in kvarila naše zdravje.

Mlekarna pri nas lepo izdeluje sir iz vsega mleka, le škoda, da se mora po takih nizkih cenah spravljati na trg, namreč po 7.50 za kg, ko je vendar naše blago zelo dobro in se lahko postavi pred vsakimi mlekarstvi izdelki. Seveda pripominjam, da bi bilo treba mlekarstvo vse bolj izpopolniti, da bi izdelki dosegli boljše trge in boljše cene, kot jih imajo danes. Vse premalo se zanimamo za napredno gospodarstvo, za naše strokovne gospodarske liste. Zaostali smo pač za časom in ne znamo si pomagati naprej, ker dosedaj še nismo spoznali, kje se krha in kaj je pravi vzrok našega gospodarskega zaostajanja, propadanja.

Prosvetno društvo je dolgo časa spalo pri nas. Vse premalo zanimanja se je pokazalo zadnje čase za delovanje v prosvetnem društvu. Po zimi, ko je doba pravega delovanja, je društvo spalo; sedaj je zopet izgovor preveliko delo in tako torej, da se jasno kaže ona omtvornost naše mladine za kult. delovanje, izguba stremljenja za doseg tako kulturne kot gospodarske izobrazbe, ki nam je tako potrebna. Dekleta, fantje, na delo z našimi vzgojnimi smotri. Le s pomočjo kulture se boste dvignili iz temin življenja in iz gospodarske zaostalosti k napredku in materialnemu blagostanju

IDRIJA

V nedeljo, 3. tek. mes., je prispel v naše mesto generalni tajnik sindikatov goriske pokrajine g. Nino Chiarelli. Ob 9.30 se je sestavil pred mestno hišo sprevod, ki se je podal nato z godbo na čelu pred hotel Didič, da slavno sprejme generalni tajnik sindikatov. Kmalu po deseti uri je pričakovani dopel in bil odpeljan v sprevodu v kr. rudn. gladišče, kjer je nato predaval o fašizmskemu sindikalizmu. Ker je bilo predavanje v italijanskem jeziku, ki ga večina poslušalcev ni razumela in ni bilo časa, da bi se predavanje sprijeti prestavljalo, je g. generalni tajnik izjavil, da izide njegovo predavanje v listih. Po končanem predavanju se je podal g. gen. tajnik v prostore tukajšnjega sindikata, kjer mu je odbor sporočil in izročil nekatere želje idrijskega delavstva, predvsem ureditev "delovne pogodbe", ki se obljublja že par let, a je najbrž na isti točki, kakor je bila ob svojem pričetku. Zelja idrijskega delavstva je: naj bi vendar enkrat besedam sledila tudi dejanja! — Eden v imenu vseh.

Izprehodi še ne prav starega upokojenca po Gorici in okolici

Cemu hodim tako rad v Trst - Ljubu dušo. - Svetnik V-ga in njegove nove hlače. - Zajterk v Trstu. - "Memphis". - Kosilo. - Darilo za god.

Po pravici Vam povem, da hodim rad v Trst, ker se vozim, zakrjujem, kosim in včasih tudi večerjam na račun. — «Edinosti», ako imam kaj zaslužene pisateljske nagrade. Vrh tega sem vesel, da se mi isti dan ni bati pismo, ne opominov na plačilo neporavnanih računov in zaostalih davkov. Ako količjak ustežnem, hodim popoldne v Barkovlje proti Miramaru, zlasti ako je lepo in jasno in se ono strmo poboče pod Kontovelem kopje in božjem solncu in se po vino-gradih na krasno obdelanih gredih razcvetajo prve marelice in breskve, zelenijo oljke in se belijo one prijazne hišice in dvorci s pisanimi pročeljem. Le poldne, prijatelj, ako niste odveč zanikarni in leni, po napisu ob obali Adrije, gledajte, kako se leskečejo in pljuskuje srebrni valovi ter poslušajte, kako buči, buči morje Adrijsko. Dragi moji, to je visoka pesem, ki jo slišite prav zastoni, ako v svoji skoposti morda ne računate onih borih 40 stotnik za cestno železnico. Ali ste gledali kdaj iz Barkovlj, kako zahaja solnce in se potaplja? Ako še ne poznate tega užika, naj Vam bo žal do sodnjega dne! Kaj tako lepega nisem videl niti v najboljšem kinematografu. To prelivanje barv ob istrski obali, po mestu pod Sv. Justom, pod Kontovelim in po morju je nekaj čudovito lepega! Naposled morete pri tem duševnem uživanju imeti še izrednih materialnih dobrin, ako me hočete ubogati. Vidite, ko se potaplja rob žareče solne oble in pošilja za nočjo svoje poslednje pozdrave, se morate globoko zamisliti in prav iz dna srca vzdihniti vročo željo, pametno seve, pa se Vam izpolni. Tudi radi tega hodim tako rad v Barkovlje, da vidim, kako genljivo se solnce postavlja, da mi izročim svoje srčne želje, in od tedaj se mi godi tako — dobro.

V vlaknu ne sklepam rad znanja, prijateljstva še manj. No, tisti dan pred sv. Jožefom je bilo drugače. Že pred odhodom vlaka št. 624. se srečam z našim goriskim rojakom dr. Stojanovičem, ki je bil s svojo debelo mapo z obilno vsebino namenjen v Trst. Ko stopiva v voz, ga pozdravi njegov prijatelj dr. S., ki je s Trst, pa sem se še jaz spoznal z ljubo družinico. Novi znanci so mi bili na prvi hip simpatični, a še danes ne vem, kako je prišlo, da smo se vsi pogovarjali v hrvaščini in da smo tako hitro postali domači.

— «Poznam Vas po Vaših podlistkih v "Edinosti", mi reče elegantna gospa.

«Vi ste torej tudi pisatelj?»

— «Le za silo, milostiva. Imam 24 ur razpoloživega časa na dan, pa mi dolčas sili pero v roko.»

— «Ne bi verjela, gospod —, a škoda je, da so Vaši šalji spisi tako redki!»

— «Hvala lepa za priznanje! Ali vidite, prepozno sem začel in okorina je moja roka; vrh tega sem zaostal v svojem naziranju, prehiteli so me...»

— «Kaj pa niste začeli prej?»

— «Prav za prav sem začel pregledati: že v gimnaziji sem nadlegoval razna uredništva z nezreli mi, jokavimi lirskimi izlivi. Na univerzi sem dopisoval v razne liste, v hrvaških listih sem pisal kritiko slovenskih knjig, prevajal sem krajše slovenske stvari za "Agr. Zeitung" itd. Pa to vse skupaj ni nič!»

— «In potem?»

— «Potem nisem več utegnil. Sel sem služiti na Betajново, nad 30 let sem delal za dva, godilo pa se mi je kot hlapcu Jerneju. Toda, milostiva, predlagam, da govoriva o čem drugem!»

Razgovor se je razpredel o belem Zagrebu, o sodobni in starejši književnosti, o kratosti zagrebske okolice. Oba doktorja pa sta govorila o civilnem in kazenskem postopanju, o svojih šš, pa sta le poredkoma posegala v najin pogovor. S-ova hčerka, petletno zdravo in lepo otroče, se je igrala s svojimi že malo oguljenim medvedkom ali pa je telovadila med klopki. Polhvalno moram omeniti, da gospa S-ova ni dišala po parfumu in da nima porbarvanih lic in ustnic, kar bi gotovo le pačilo njene nežne, mehke poteze. In človek mora na potovanja, da se seznani s tako ljubimi dušami, s tako krasnimi ljudmi! Naše družabno življenje je pač tako: nimamo več prilike, da bi se sestajali drugje kot v — krčmi... ne poznamo drug drugega, in vendar odtehta ena sama ura prijetnega razgovora tudi brez čaja in kave vse one dolge kvante pri vinu!

S-ovi so izstopili v Tržiču. Iz sošednega oddelka dolgega vlaka se primaje vedno vesel svetnik V-ga, ki je šel v Trst po vizum; izšli so v Murško Sobotu. Tako grede drug za drugim: eni pod zeleno rušo, drugi preko granic. Ni kruha za nas doma! Gospod V-ga predstavlja humor Vipavske in Soške doline; v Kanalu je rojen, služboval pa je mnogo let na Vipavskem, navel se je obojnega humorja in je povsod dobrodošel gost. V njegovi družbi ni nikoli brez smeha in zabave. Tisti dan je nosil nove elegantne hlače z rižami; ta kos njegove obleke ima svojo zanimivo zgodovino. Prišel je bil dan poprej v Gorico, pa si je v nekem — kotu na žici razparal stare hlače visoko nad kolonom. In je pripovedoval dalje: «Ni mi bilo žal starih hlač, ker so bile že itak ponošene, na "zapadni" strani oguljene, ob petah pa že dobro razcefrane. V modni trgovini se pobotam za par novih. Ali kje naj se preoblečem? Grem v mestno kopel, kar je bilo spriču sinočnjega krokanja jako priporočljivo. Po kopeli se preoblečem in zavijem stare hlače v velik kos papirja, v katerem sem prej nosil ravnokar kupljeni del svoje zunanosti. Zdaj pa so začele moje neprikrice: nisem vedel, kam s stariimi hlačami... Upal sem, da najdem kje berača in da ga osrečim s kosom obleke. Beračev ni nikjer več videti, ker javno prosjačenje je v Gorici odpravljeno. Konečno iztaknem enega, ki se je skrivaj pod vhodom velike hiše in te tu pa tam pomohlil svoj razgrzan klub mimoidočim pod nos. Vesel mu nasujem bakrenih soldinov in mu ponudim še hlače. Berač se zahvali za drobiž, starih hlač pa ne mara, ker ima troje parov takega blaga doma... Jaz zopet zavoj pod pazduho, pa grem za ono črno pobarvano steno na bivšem Ribjem trgu in vržem hlače v odledek, kjer je bilo spriču zamašnega odtoka največ vode... Zadovoljen, da sem rešen nevsenečnega bremena, hočem kar naravnost k "Maksu" na dober zajterk. Nisem pazil na to, da me dva para oči zakona in postave zasledujeta. Ko me detektiva vidita brez prejšnjega zavoja, me pokličeta in vlijudno

prašata, kje imam oni zavoj, ki sem ga doslej možko nosil pod pazduho. Moral sem nazaj, razviti premočeni papir in dokazati, da v njem ni morda neboljeno novorojeno dete ali kaj drugega. Pripovedujem njima svoj dogodek, medtem pa se je bilo nabralo nad 30 radovednežev, ki so nestrpno čakali, kdaj me vklenejo in odzenejo... Svojo čisto nedolžnost sem lahko dokazal, ali stare hlače sem moral vzeti s seboj. Uberem jo po ulici sv. Klare do onega zloglasnega mosta, preko katerega je že toliko obupanih samomorilcev skočilo v blatni potok Koren, pa sem še jaz hotel zalutati svoje hlače v globino. K vragu, most, popravlja jo, vse polno delavcev je blizu, moj namen ni izvedljiv. Po dolgi ulici XX. septembra hitim proti Soči, pa sem upal, da najdem kje primeren prostor za odložitev premočenih hlač. Baš ta dan je bil lep, topel in jasen, pa je bilo v drevoredu mnogo ljudi. Naprej do Sočinega mosta! Tam stojita zopet dva orožnika, pa bi bilo sumljivo, ako bi zagljal salamensko blago v hladne valove. Lačen, še bolj pa žejen, krenem ob levem bregu Soče in odložim na skritem mestu preklicano stvar. Iz previdnosti odvijem s palico velik papir in razgrnem svoj "corpus delicti" in se vrnem po drevoredu, kjer sem si pri Pavlinu privezal dušo in ogrel srce.

V Trstu se je g. V-gi mudilo na konzulat, z dr. Stojanovičem pa grem v kavarno, ker je bilo še zgodaj. Naročita si kavo. Kaj pa naj človek pije drugega od devetih? — Ko hočeva plačati, dr. Stojanovič: «Kaj bova to malenkost plačevala v dvehi! Dovolite, gospod —, da poravnam jaz ta neznan račun? — Nisem se hotel pripraviti, ker sem sila dober človek. Pri slovesu sem ga prašal, kam hodil — kosil in sem pripravil dobro gostilno, kamor navadno zahajam, toda dr. St. se ni hotel "avežati".

Podal sem se v tistem brezbriznem pohajkovanju na pomoč, kjer je bila vsidrana ogromna ameriška vojna ladja "Memphis". Verjamite mi, da je že ladja sama vredna izleta v Trst. Sicer je bila že opisana v "Edinosti", a jaz mislim, da tam ni vse točno povedano. Dolga je kot gorški Travnik, 378 korakov dolgi so sem našel od enega konca do drugega, Vaš poročevalc pa le 171 metrov. Delal sem nekoliko manjše korake kot po navadi, da sem jih naštel več in da se čitatelji še bolj čudijo njeni velikosti, vsekakor pa njena dolžina presega onih 171 metrov. Širine pa nisem mogel izmeriti niti na korake. Vam že pozneje povem, zakaj mi to ni bilo mogoče. "Memphis" ima štiri velikanske dimnike, manjših pa še več. Kadilo se je le iz enega manjšega, pod katerim so gotovo kuhali polento za menažo. Jarbola ima le dva, ki pa sta mnogo višja nego oba stolpa cerkve sv. Ignacija v Gorici. Po jarbolih so plezali mornarji in menda gledali na uro cerkve sv. Justa, ali ne bo že kmalu čas, da pojdejo po menažo. Slišal sem tudi godbo, ki se je vadila v izvajanju imenitnega "Fox-Trotta". Ob strani je mostič, s katerega vodijo stopnice na krov ladje. V svoji podeželski priprostosti sem sklepal, da je lestva postavljena v to pametno svrhu, da pride vsak pošten človek tja gori in si ogleda kos plavajoče Amerike. Komaj potisnem glavo iznad stopnic in vidiš tako med nehom in zemljo, vidim obrtne mornarje in ga prijazno nagovorim: «Dobro dan Vam Bog daj, Vi stric iz Amerike, kaj ko bi hoteli malo razkazati Vašo barko. Saj nočem, da bi bil Vaš trud čisto zastoj: eno lro bi Vam dal dobre roke in še dva "Sports" po vrhu...» Pa sem imel srečo ko oni dan pri solkanskem mostu. Mornar je zagodrnjal, česar pa nisem dobro slišal, pač sem razumel kretnjo roke, ki mi je z dolgim kazalcem vlečala nazaj v nebesa na zemlji. Radovedni ljudje, ki so zijali v to ameriško čudo, so se glasno smejali, meni pa se ni ljubilo.

Nato sem hodil po Korzu in občudoval bogate izložbe po oknih, ker sem hotel kupiti lepo darilo za jutrišnji god svoje sestre. A godilo

(Dolge v IV. strani)

Samuel ni niti odgovoril in si otiral hladno pot, ki mu je stopil na čelo.

— Ali bi mogel vprašati očeta, če želi in je zadovoljen s tem, da bi se pokoril, kar je v pismu rečeno? — je vprašal bankir.

Razleglo so se /trije pritrilni udarci v zidu, nato so duhovi zahtevali tem in tedaj so navzoči videli nekaj čudnega: sredi mize se je napravila oblachna kroglja, ki se je razširila, se nekoliko dvignila, se začela močno svetlikati, ter razsvetlila s širokim mesečnim žarkom zvezek papirja in svinčnik, ki je ležal na njem. Pri tej svetlobi so navzoči videli, kako se je svinčnik sam od sebe dvignil in z veliko brzino stekel po papirju; ko je bila stran popisana, se je list sam od sebe obrnil in zopet začel pisati. Čez nekaj časa je svinčnik legel, svetlikajoči se oblak je izginil in močan udarec je zaznamil, da je odgovor končan.

S tresočimi se rokami je Samuel nesel k luči to zagrebno poročilo in naraščajočim razburjenjem prebral:

«Dragi sin, po dolgi in goreti molitvah mi je dana milost priti v stik s teboj, da te rešim tvojega nesrečnega, lažnivega prepričanja, da ni posmrtnega življenja. Ta pogubna zabloda, ki jo z žalostjo prenašam, te tira na pot silnih nesreč na zemlji in groznih muk v svetu duhov. Človek, ki je zaslepljen po čutnosti, pozabi v življenju, da biva tudi duhovni svet, pozabi na svojo pravo in večno domovino. Jaz sam sem bil med nevedneži. Toda jaz sem umrl, in ko se je od mojega telesa ločilo moj neumrjoti jaz, sem mogel šele pojmiti svoj novi položaj in premotriti svojo prošlost s prosvetljenim, duhovnim očesom. Kakšno obširno

in občudovanja vredno obzorje se je odprlo mojim zablavljenim očem! Kakšni spomini so me obšli! Razumel se mhrkatu, kako malenkostno in ničezno je vse, kar se nam na zemlji zdí veliko in imenitno. V raznovrstnih bivanjih, ki nam jih Bog daruje, da preizkuša naše moči, ljubimo vsakokrat to, kar smo prej prezirali in sovražimo to, kar smo prej čislali.

«In uvidel sem, da veliki in edini Vladar vse-mira ustvarja v svoji neomajni pravičnosti vse duše enake, ki so prednaznačene doseči popolnost več ali manj hitro po njih vnemi in dobri volji. V svetu duhov ni ne zaničevanega Juda, ne nobenih ljudi, ki bi imeli kakšne prednosti; tam so samo čednostna in grešna bitja.

«Ko sem bil še živ, Samuel, si ti bridko obžaloval, da si se rodil Jud; toda v resnici si bil takrat veliko več, kakor si zdaj. Sedaj si postal krut, neusmiljen, oderuh iz načela in iz maščevalnosti izkoristiš ljudsko nesrečo in ne veš, da odpustanje žalitev plemeniti človeka in mu vrne mir; pozabljaš, da bi te usmiljenje in molitev približala Bogu ter umirila tvojo dušo; sovraštvo in maščevalnost te tirajo v brezno boja in trpljenja. To navrstveno stanje more trajati stoletja, ker večkrat si nadenemo umirljivo telo, v katerem pozabljamo svojo preteklost in ne vemo, da je naše sedanje trpljenje posledica naših prejšnjih zločinov in da nam Bog daje to telo, da se bori-mo, razvijamo svoje sile ter se povzdignemo s tem, da služimo dobremu, a ne za to, da se valjamo v materialnih dobrinah. Jaz sam trpim in z bridkim obžalovanjem priznavam, da sem zelo slabo preživel svoje zadnje življenje izkušenj. V

svojem predidčem življenju sem bil bogat, ugle-den, toda zapravljiv človek in spletkar, prezirajoč tuje delo. Po dolgoletnih, raznovrstnih bojih mi je bilo sojeno, da sem se rodil ubog, v zaničevanem sloju, in si z lastnim trudom pridobil skromno premoženje. Toda s tem se nisem hotel zadovoljiti. Moj delavni in bistri um je stremel za tem, da si nagradi čim več bogastva, ne strahuje se nikakih neredov, in na ta način sem se dokopal do ogromnega premoženja, ki ga obtežuje mnogo solz in preklestov in ki predstavlja tudi zate izvor izkušnje in preizkušnje, ker te navdaja z oholnostjo; in oholost je huda rana na duši; ona jo popolnoma okuži ter potlačuje v njej vsako dobro stremljenje. Premišljal o bodočnosti, sinko, in srce se ti bo omešilo, sovraštvo in maščevalnost izgineta in spoznal boš, kako majhnega pomena je zlato, ki ga zbirajo naše umrljive roke, da zadoste naši oholosti in vzbude zavist v bližnjem, to zlato, ki ga moremo vsak hip zapustiti in se izpremeniti v prah. Še mnogo bi ti želel povedati, toda mi ni dano. Zdaj si se uveril, da duša preživi razpad telesa in da mora dati strog račun v vseh svojih dejanjih. Proučuj to vero in utruj se v njej. Z močjo lastne volje moraš vreči iz svoje duše vse, kar se je v njej nabralo in jo pokrililo. Molče bom neprestano molil ter bom pri tebi, da bi izšel kot zmagovalček iz teže navrstve ne borbe, ki te čaka; zakaj tvoja nepokorna in ohola duša se mora prežeti z vero in ponižnostjo napram svojem stvarniku in duhu maščevalnosti se mora umakniti usmiljenju in prizanesljivosti.

Močno razburjen je Samuel zložil listek ter ga shranil v žep.

BORENA POROČILA
Amsterdam 828.50-838.50, Belgija 286.05-290.50, Francija 81.20-81.70, London 100.85-101.75, New York 20.70%-20.80%, Španija 363-373, Svica 398-402, Atene 26.50-27.50, Berlin 488.25-498.25, Bukarešt 11.25-12.25, Praga 61.30-61.80, Ogrska 356.50-366.50, Dunaj 288.25-298.25, Zagreb 36.30-36.38.
Uradna cena zlata (5. III.) 400.96; vojnoodškodninske obveznice 60.80.

MALI OGLASI

BERLITZ-SCHOOL Via Fabio Filzi 23, pouk in prevodi v vseh jezikih. 388

ZLATARNA N. Borsatti & Figlio, Trst, Corso 47 (lekarja Risti) popravila, prodaja in kupuje zlato, srebro po poštenih cenah. Govori se slovenski. 393

PIANINI, harmoniji, avtomatični klavirovi, virji, novi, zameteni, iz prvovrstnih tovarn. Plačanje na obroke. — Riosa, Trst, Valdirivo 24. 286

MESTNI in potni zastopniki se sprejmejo za obiskovanje zasebnih, trgovskih in obrtnih odjemalcev. Predstaviti se med 9-12 predpoldne. Zavarovalnica, Trst, Via Giannastica 25, I p. 451

MOTO-SIDECAR, v popolnem stanju, proti vsaki poskusnji, prodam. Orst, Via Alessandro Volta 10, Garage. 452

DRUŽABNIKA za staro in dobro idejo trgovino v Hrv. Primorju (Jugoslavija), se išče. Potreben kapital 400.000 Din. Ponudbe pod "Družabnik" na upravnicištvu. 453

ZAPOMNITE SI Najlepše, najboljšie in najcenejše obujalo dobiti pri Rebuc, via Carducci 36. 454

SPREJME se mladenka, 20-28 let stara, za pekarno in sladničarno. Prednost imajo te izkušene. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe na gorško upravo. 455

IZDELOVALKA odej izvršuje vsakovrstne odeje in pernice na okvirju. Via Boccaccio 3, prtiličje. 446

SMILAJOD (Trpoški sok), izborno sredstvo proti arteriosklerozni, revmatizmu in težkemu dihanju, kasliju in kataru, uspešno čistilno sredstvo, posebno priporočljivo za osebe, stare nad 50 let, se prodaja samo v lekarni Castellonovich, Trst, via Giuliani 42 (paralelna ulica Via dell'Istria). 395

ELIZIR CHINA. Jako okusen. Vzbuja tečnost in je najboljšo zdravilo proti žilodnim žilostim in za rekonvalescen-co. Steklenica L 6.—. Dobiva se samo v lekarni Castellonovich, Via Giuliani 42. Zahtevajte vedno originalne steklenice "Elizir China - Castellonovich". Vred velikih poštenih stroškov je priporočljivo naročiti dve steklenici na enkrat. 413

BABICA, diplomirana, sprejema noseče. Beatrice Hladis. 439

BABICA, avtorizirana, diplomirana, sprejema noseče, Adele Emerschitz-Sbaizero, Farneto 10 (podaljšana Giannastica), lastna vila, tel. 20.64. 408

BABICA avtorizirana sprejema noseče. Govori slovensko, Slavec, via Giulia 29. 352

Posojilnica v Ajdovščini registrovana zadruga z neomejeno zavezo vabi na

redni občni zbor

ki se bo vršil na dan 20. aprila 1927. ob 20. uri v lastnih prostorih.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelnikstva in nadzorništva.
2. Odobritev bilance za leto 1926.
3. Razdelitev dobička za leto 1926.
4. Izvolitev načelnikstva in nadzorništva.
5. Čitanje revizijskega poročila.
6. Slučajnosti.

V Ajdovščini, 26. marca 1927.

Načelnikstvo.

V slučaju nesklepnosti občnega zbora nezadostnega števila navzočih članov in zastopanih deležev, se bo vršil občni zbor pol ure pozneje v istih prostorih in z istim dnevnim redom in bo sklepal ne glede na število navzočih članov in zastopanih deležev. (463)

ZAHVALA.

Zalujoči po

Ignaciju Počivalniku

župniku v Bazovici

se priručno zahvaljuje mons. Slavcu za govor v cerkvi, dekanu Zinku, katarskemu župniku Leiferju in vseh drugih & duhovščini. Iskrena zahvala gg. dr. Wilfanu za poslovnih nagrobni govor, dr. Slavku, dr. Raimu, M. Cottiču in prijateljem za častno udeležbo. S hvaležnostjo se bodo spominjali pevskega zbora "Lipe" za ganljive žalostinke in župljanov za poklonjeno svečo in njihovo spremstvo pokojnika do groba. Zahvalo izražamo tudi kr. vojaškemu predsedju za častni pozdrav in kr. karabinerjem za njihovo prisotnost pri pogrebu. Posebno se zahvaljujemo g. dr. Davanzo, ki je z vso svojo požrvalnostjo najsl bol pokojniku v dobi njegove bolezi.

Zalujoči ostali.

Slovenske žene!

Pri nakupu perila in manufakturnega blaga dajate prednost velikim skladiščem v Trstu **Via Genova št. 21 (prej Campanilo) MARIA ACCERBONI** kjer se služijo slovenske odjemalke že toliko let. Bogati dohodi perila, platna za rjuhe, perila za gostilne in hotele. Svila (sezijaska novost) L 5-50. Brisače, nogavice in druge manufakturne potreščine. — Govori se slovenski.

(434)

Oblecite se elegantno!

V prodajalni

VISINTIN

Via delle Torri 2, vogal ulice S. Lazzaro (nasproti cerkve Sv. Antona) najdete veliko izbero izgotovljenih moških oblek od L 100— naprej. Velika zaloga tu- in inozemskega blaga

JAKOB BEVC

urarna in zlatarna
Trst, Campo S. Giacoma 5
Zlato kupuje v vsaki množini po najvišjih cenah.
Krome plačuje višje kot vsi drugi.
Zaloga raznovrstnih ur in zlatenine. 395

V prodajalni 255
Corso 20
se nadaljuje
faimenturna razprodaja

Oglasi v Edinosti imajo najboljši uspeh

V dobroznanih skladiščih blaga in izgotovljenih oblek za moške in dečke

„ALLE GRANDI FABBRICHE“

TRST, Corso G. Garibaldi 10 - Tel. 31-21

dobite velikansko izbero sledečega blaga:

OBLEKE, volnene, moške	od L 115— naprej
OBLEKE, " deške	70— "
OBLEČICE, " sport, deške	45— "
OBLEČICE, " modre, mornarske	30— "
HLAČE, " moške	35— "
HLAČE, " deške	25— "
POVRŠNIKI Gabardine, Covercoats ali iz blaga angleš. tipa v vseh barvah	210— "
ISTI, za dečke	160— "
PLAŠČI loden, s kapuco, za šolarje	45— "

Zaloga blaga za moške obleke

toliko za prodajo na meter kot kar za naročila po meri z jamstvom dovršnega dela. Naročila se izvršujejo v naši krojačnici I reda v I nadstropju istega posloplja.

NB. Blago, ki ne odgovarja, tudi ako je naročeno po meri, se zamenja ali pa se vrne denar brez poplaka pridržka.

PODLISTEK

V. I. KRIZANOVSKA:

NEMEZA

ROMAN

Te besede j eprekinli dvojni ropot: duri velike, masivne omare s knjigami, ki je bila vdrela v steno, so se odprle s tako silo, da so šipe zažvenketale in je istočasno nekaj težkega, velikega padlo na mizo. Trije nagli in skoraj bi rekli veseli udarci po steni so navestili, da zahtevajo duhovi luč.

Tedaj je Samuel zagledal debelo knjigo v usnje vezano; na njegovo veliko začudenje je bil to evangelij, ki mu ga je nekoč dal oče pl. Rote in ki ga je Etien brčkone shranil v omaro. Na listu, ležečem sredi mize, je bilo napisano z velikimi črkami: «Odpri knjigo».

Samuel je vzel knjigo in jo odprl. Iz knjige sta zleteli dve polovici raztrganega lista. Bankir ju je vzel v roke, toda komaj je pogledal, kaj je na njih napisano, je strašno pobledel; spoznal je očetovo predsmrtno pismo, v katerem mu je grozil s preklestvom, če postane kristjan; to pismo je on raztrgal pred svojim samomorilnim poskusom.

— Duhovi so vam gotovo napisali nekaj strašnega, ker ste tako prepadeni, Valden? — je rekel baron Kirberg sočutno in zadovoljno gledajoč v nemirno in izrazito bankirjevo obličje.

se mi je blizu tako, kot lani, ko sem pri Oehlerju kupoval nov oratnik: vse se mi je zdela predraga. Poldne me je vabilo v gostilno na kosilo. Ker sem bil malodane gotov, da mojega gostitelja iz kavarne ne bo blizu, sem izbral, da dila po svoji denarnici. Najbolj pa me je jezilo, da mi je natakral vsilil «cappone allessio» (kuhanega kopuna), ki da je mehak in okusen, da nikoli kaj takega. Tri sto zlomkov! Potil sem se, ko sem rezal in trgati meso od dolgih-kosti. Skrhali sem nož in zvežil vilice, pa še ni izdalo: prijel sem kost z roko in jo obiral, da so mi čeljusti krčevito pokale. Tri zobobrebce sem porabil, da sem se rešil ostankov žilavga kopuna, ki je bil gotovo le star, invaliden — petelin. Nato sem naročil kosček sira, ki je bil se najboljše del mojega kosila. Račun pa je bil že tak, da bodem moral vsaj pol dneva drsati in pisati, da postavim svoj bučlet v ravno vesje. Pil sem le osminko vina, ker sem prihranil žejno za teran, ki ga toči ona vdova tam v ulici Milano. Po kosilu si prižgem cigareto in ogledujem mile goste. Pri sosednji mizi je sedel tujec, očitno Nemec-Saksonec, kateremu je prijazni Gradenjan ponujal — ostrige. Med njima se je razpredel naslednji vrlo zanimivi razgovor:

— «Was ist das — hostrige?»
— «Bitte sen, ostrige sen viel, viel gute Sack (Sache) — Macken auf ostrige, ein poco limon und — slumps viel gute Sack in panza!»
Pogodila sta se za pol tucata po pol lire ena. Gradenjan mu jih lepo odpre in pripravi z limono na krožniku, pa gre zopet naprej med mizami. Nemec se gotovo ni jedel ostrig, pa se je začel daviti z njimi. Ze po prvi zakrici ves bled in prepaden: «Keilner, rasch ein Bier!» Ko splakne ostrigo, se moško loti druge, katero splavi s pivom pod streho. A s tretjo se je zopet davil in klical: «Rasch einen recht heißen Kaffee und ein Gläschen Kognak!» — Komaj popije požirek črnca s konjakom, si zatisne s prstom usta in zbeži, kar so ga noge nesle. Zato, popotnik, ne kupuj ostrig, ako jih ne znaš jesti!

Popoldna je bilo dokaj prijetno: teran v ulici Milano je bil izbozen, gg. glavni urednik in upravitelj sta bila še nekam prijazna, pa sem se zadovoljno odpeljal do Barkovlj in od zadnje postaje peš proti Miramaru, kjer je bilo vse tako lepo kot sem to že v uvodu povedal. Ali pri «obilnih» opravkih sem bil čisto pozabil na godovno darilo in v Barkovljah gotovo ne najdem nič primerne. «Pa že naredimo, da bo prav!» sem se tolažil. Z vlakom št. 4337. sem se vrnil ob 19.20. V dolgem vlaku najdem dobrega gospoda St. in dr. B.-a. Prav prijetna vožnja je bila in mnogo tega smo si povedali. Zal mi je še danes, da nisem načel pogovora o tem, kako je bil dr. B. v VII. gimn. razredu «Zupan šolske občine». O tem pa drugikrat.

Pred odhodom vlaka še vedno nisem imel darila za svojo sestro. Na srečo sem videl dečka, ki je ponujal lepe, zrele, sočne — pomaranče. Najlepšo in največjo sem izbral ter plačal celo liro za njo. Da me ne zmoti izkušnja in poželjivost po sadu, sem se takoj ob prihodu pod domači krov odkril darila in čestitke. Dejal sem: «Ljuba sestra, jutri je Tvoj veseli god. Sprejmi od mene ta žlahtni sad v znamenje moje bratovske ljubezni! Vrhgate Ti podam svojo junaško desnico. Pomisli, da si še enoga samega prsta ne bi dal odrezati za 5000 lir, zdaj pa računaj, koliko je vredna cela roka in kako dragoceno je moje darilo! Ni pa izključeno, da dobiš za Novo leto kaj boljše, ako nakažejo dotlej vojno odškodnino!» — Razume se, da je bila dobra sestra do solz ginjena.

Znanost in umetnost

O starosti Solnca

Pred mesecem dni smo pisali na tem mestu o starosti Zemlje in smo ugotovili, da je po vsej verjetnosti preteklo od časa, ko se je začela tvoriti trda skorja na Zemlji, okoli 1600 milijonov let. Ker je po Kantovini in po Laplaceovi teoriji Zemlja otrok Solnca, bo gotovo mikalo čitatelje izvedeti, pa koliko se ceni starost očeta Solnca.

Naravno, da odpovejo vse metode, ki smo jih zdanjč omenili glede Zemlje, v bistvu samem pa ne bo velikih razlike, ker predpostavljamo, da veljajo tudi na Solncu isti prirodni zakoni kakor na Zemlji.

Solnce izžaruje, kakor znano, stalno ogromno množino energije v obliki toplotnih in svetlobnih žarkov. Tako prejema vsak kvadratni centimeter na površju Zemlje vsako sekundo povprečno po dve gramski kaloriji, torej toliko toplote, da bi ž njo lahko segreli dva grama vode za eno stopnjo. Velika je torej množina energije, ki jo pošilja Solnce na Zemljo, toda ta energija je le neznaten del vse energije, ki jo izžaruje Solnce na vse strani. Z njo bi lahko segrevali vsako sekundo 10.000.000.000.000.000 (t. j. deset trilionov) ton vode po 1000 kilogramov za 100 stopinj. Ako bi bila vsa masa Zemlje le voda,

kakor je vsaj v velikem delu na površju, bi se s toploto, ki jo oddaja Solnce, v manj nego deset minut segrela od ledišča do vrelišča.

Svoječasno smo v «Edinosti» že pisali, odkod lahko izvira ta ogromna množina toplote.

Ako bi bilo Solnce nekak močno segreto in bi se od tedaj le ohlajalo, ne da bi na katerikoli način sprotili nastajala toplota, bi bilo njegovo življenje, dokaj kratko; v poteku nekaj tisočletij bi popolnoma ugasnilo.

Nič daljše, da celo krajše bi bilo njegovo življenje, ako bi izvirala njegova toplota od pojavov gorenja. Kajti tudi ako bi bilo Solnce iz najboljše premoaga, bi ta zalegel k večjemu za 2000 let.

Bolj izdatna bi bila razlaga, da izvira toplota na Solncu od padca ogromnega števila utrinkov (meteoritov) na njega površje, toda ta razlaga je že radi tega neverjetna, ker bi sicer tudi na Zemljo neprestano deževalo meteoritov, kar pa se v resnici ne dogaja, o čemer pričajo že naše nepoškodovane butice.

Najbolj verjetna je vsekakor teorija, po kateri se Solnce polagoma krči, kar je po fizikalnih zakonih nujno združeno s postankom toplote. Tako bi se dala ugotoviti starost Solnca od 12 do 25 milijonov let.

Ker pa bi bil tudi po tej razlagi oče veliko mlajši od hčerke, so pritegnili na pomoč radioaktivne snovi. Toda poznani nam pojavi radioaktivnosti ne bi zadostovali za popolno razlago izvora solnčne toplote. Ni sicer izključeno, da v razvojni fazi, v kateri se nahaja Solnce, razpadajo tudi druge snovi, morda celo v večji meri kakor radij in njegovi sorodniki, toda manjka nam vsak dokaz za to domnevo.

Naj bo izvor solnčne toplote katerikoli, se da kljub temu precej dobro ceniti starost Solnca.

Po Einsteinovi relativnostni teoriji sta namreč energija in materija identični. Ako odda torej kako telo energijo, se mora s tem zmanjšati tudi njegova masa. Tako znaša izguba na masi pri Solncu štiri milijone ton na sekundo, ali v enem letu 100 bilijonov (100.000.000.000.000) ton.

Ker je solnčna masa 300.000 krat večja od zemeljske mase, ki znaša vendar 6000 trilionov ton, bi se torej v približno petih letih zmanjšala za eno bilijonino. Iz tega bi sledilo, da ne more biti Solnce starejše od 5 bilijonov let.

Pri tem bi seveda solnčna masa izgubila v nič. Ker je naše življenje, in to ne samo osebno, temveč vsega človeštva sploh, prekratko, da bi lahko sledili spremembam v solnčni masi, sklepamo na te pojave, ki so nam znani od drugih zvezd na nebu. Ne smemo sicer misliti, da sledimo pri teh lahko neposredno razvoju, pač pa nas uče astronomi, da sklepamo lahko po velikosti, sijaju in barvnosti svetlobe na različne faze razvoja pri posameznih zvezdah. Tudi zvezde nastajajo in se razvijajo. Seveda je ta razvoj predolg, da bi ga mi lahko opazovali. Kljub temu pa lahko sklepamo nanj, ker vidimo, «mlajše» in «starejše» zvezde na nebu. Slično bi sklepalo bitje, ki bi opremljeno z docela razvitimi človeškimi možgani prišlo za skrajno kratki čas na Zemljo, in bi videlo tam otroke, mladeniče, moške in starčke ter mrliča, da so to le razvojni pojavi, ki jih je ali bo prestal vsak izmed teh ljudi. Iz primerjanja raznih zvezd na nebu, so izračunali, da se pri vseni razvoju skrči masa k večjemu za eno stotino, tako da bi bila gori navedena starost Solnca stokrat previsoka. Solnce bi imelo k večjemu 50.000 milijonov let.

Na solnčno starost pa sklepamo tudi lahko po starosti njegove hčerke Zemlje. Od časa, ko se je začela tvoriti na njenem površju skorja, je preteklo okoli 1500 milijonov let. Toda tudi prej ni mogla Zemlja dolgo časa obstojati. Kajti pri temperaturi, ki je tedaj vladala na Zemlji, katere ni obvarovala nobena skorja proti praznemu prostoru in na kateri se bržkone niso mogle še udeleževati radioaktivne snovi, je morala Zemlja po zakonu, ki ga je I. 1879. ugotovil naš rojak, profesor fizike in rektor dunajskega vseučilišča Jozef Stefan (1835-1893) «matematično» pa izpeljal njegov naslednik Ludwig Boltzmann, ki je I. 1906 umrl tragične smrti v bližnjem Devinu, naravnost razsipati toploto. Tako razsipa-

nje pa naravno ni moglo trajati dolgo. Radi tega ne bo prenikzo cenjeno, ako sklepamo, da je doba od dneva, ko se je Zemlja odtrgala od Solnca, do časa, ko se je začela tvoriti skorja na njej, enako dolga kakor doba od tega časa do danes. Celotna starost Zemlje bi znašala potem takem 3000 milijonov let.

Po mnenju znanega berlinskega fizika in kemika Nernsta pa se je morala Zemlja odtrgati od Solnca v njega prvi mladostni dobi, ko je bilo Solnce še velikanska meglena krogla, in da ne more biti Solnce veliko starejše od Zemlje. Najbolj verjetno število za starost Solnca bi bila 10.000 milijonov let.

Toda tudi ostale zvezde, ki se svetijo na nebu, ne morejo biti veliko starejše. Po vsej verjetnosti se ziblje tudi njih starost med 10.000 in 100.000 milijoni let.

Gospodarstvo

TRŽNI POLOŽAJ.

Pšenica. — Mednarodni poljedelski urad v Rimu ceni izvozne količine pšenice iz tekoče kampanje na 245 milijonov q. Od tega odpade na Kanado 88 milijonov, Argentino 49, Zedinjene države 46, Avstralijo 36, Indijo 2, a na Rusijo obdonavske in še nekatere druge države 24 milijonov q.

Potrebe vseh uvoznih držav se cenijo na 210 milijonov q. Na ta način se sme računati s prebitkom 35 milijonov q, ki je za spoznanje večji nego lanski.

Cene mednarodnih tržišč so pa brez ozira na gornja dejstva čvrste. Tovorni iz prekomorskih držav so še vedno neizmerno visoki. Na drugi strani pa je treba priznati, da prihajajo parniki večinoma razprodani v evropska in druga pristanišča. Ni mogoče zaenkrat predvidevati; kako dolgo bo to trajalo.

Žitna tržišča so pri nas nestalna. Povod temu je nepredvidljivo napredovanje lire. Cene pšenice za avgust so se v prejšnjem tednu izravnale z današnjimi.

Koruzna. — Argentinska uradna poročila cenijo koruzno letino nekoliko slabše od prejšnjih. Tendence je bila konec tedna čvrstejša. Velike množine romunske koruze so bile prodane cif Hamburg na bazi 134 sh za tono. Zdi se, da smo v preteklem tednu dosegli pri nas najnižje cene. Edini vzrok, ki bi znal ploviti na razvoj cen, bi bilo napredovanje lire. Pri sklepanju terminkskih kupcij pa je kljub temu potrebna največja previdnost. Trgovci bi ne smeli zaupati vsakemu človeku, ki ga prvič vidi. Letošnje izkušnje potrjujejo moje mnenje. Opažam še vedno, da različni agenti, za katere se ne ve, odkod so se vzeli «fabajo» naše naivne trgovce in jim vsiljujejo koruzo po za 2-3 lire višjih cenah.

Les. — Mila zima je prinesla našim domačim lesnim trgovcem prvo razočaranje, kajti precej velike zaloge drvi so jim ostale nerazprodane doma. Kupcija v ostalem lesu nazaduje od dneva do dneva. O tem se prepričamo, ako napravimo majhen izprehod po naših najvažnejših tovarnih postajah kakor na pr. Postojna, Ajdovščina, Trnovo-Bistrica, Sv. Lucija in Podbrdo. Najpoglavitejša vzroka zastoja v lesni kupciji sta stalno napredovanje lire in pa inozemska konkurenca, ki dovoljuje uvoznikom starih pokrajin po večmesečne kredite, česar večina naših trgovcev ne zmore več. K vsemu temu je treba še dodati, da so pri nas produkcijski stroški še neverjetno visoki. Na kako izboljšanje današnjih prilik ne smemo zaenkrat upati, kajti gradbena delavnost ne bo tako kmalu zavzela dimenzij iz prejšnjih let.

Živilna. — Cene vprežne živine so se radi pomladanske potrebe na poljih ustale. Ne more se pa tega reči o klavni živini, katere cene silijo radi inozemske konkurence še vedno navzdol.

Vino. — Povpraševanje je prav neznatno. Ako pogledaš v naše vinorodne kraje, opaziš tam vsake kvatre kakega zunanega gostilničarja z lahkim vozičkom. Sicer se pa ne smemo čuditi temu pojavu, kajti gorške vinske trdke ponujajo navadno vino italijanskega izvora po L. 170-180, cena, na katero naš viničar ne more zaenkrat pristati. Na živahnost kupcije v poletnem času se ne smemo zanašati, kajti veletrgovina se bo tudi tedaj prilagodila napredovanju lire, dejstvo, na katero naš kmet prav malo misli. F. C.

SEMANA, KMET. POTREBŠČINE
Tržaška kmetijska družba v Trstu
ul. Torre bianca 19 ima v zalogi:

SEMANA

Vrtna in zelenjadna, ter cvetlična semena, nemškega izvora. Poljska in travna semena, ter zajamčena semena dotlej lucerna in domače ali triletno detelje. Semenski oves iz čelke krmne pesi. Manj rdečo dolgo in Eckendorfer rmeno, dospelo pred kratkim iz Nemčije.

UMETNA GNOJILA

Mešanica umetnega gnojila za krompir in zelenjavo. Superfosfat, kalijevo soljen čilski soliter.

SEBELARŠKE POTREBŠČINE
Satalce iz naravnega voska, katere zamenjamo tudi za vosak, tržnice za meč, izgotovljene A. — 2. panja, vakovratne čobelarške orodje in pripomoč, ter vse kovinske dele za A. — 2. panj. Na željo dopolnjamo tudi cenik.

SEMENSKA AJDA

Sprejemamo naročila za semensko ajdo. Vsak naročnik naj navede katero vrsto ajde želi; črno štajersko, ali sivo francosko ajdo.

KOSE ZNAMKE «MERKUR»
Zadruga in preprodajalec, kateri potrebuje večje število kos «Merkur», vabimo, da prijavijo množico, ki jo bodo potrebovali.

Tržaška kmetijska družba v Trstu ul. Torre bianca 19 in Raffineria 7 Telefon 44-39.

SEMENSKI KROMPIR

MLEKARSKA ZADRUGA V TRNOVEM, ki je prejela zadnje dni nekaj vagonov semenskega krompirja «Onoida» iz Jugoslavije, je pripravljena odstopiti dokler zaloga traja okoliškimi zadrugam in kmetovalcem potrebno množino v izključno semensko uporabo.

ŽVEPLO IN MODRA GALICA
Prva pošiljatev žvepla nam je dospela.

Vsem naročnikom smo naročene količine oddali po njihovi želji in navedilih. Naročnike, kateri so naročili pustiti blago v skladišču, vabimo, da ga čim prej dvignejo.

Tržaška kmetijska družba je naročila letos najboljšo vrsto žvepla čistote 99 do 99-90% čiste znamke Trezza, in sicer: Ventilato Trezza, I. Extra Trezza in pomensko s 3% modre galice. — Ponavljamo, da je žveplo Trezza ena najboljših vrst žvepla, zato ne dajte se varati z nakupovanjem cenejšega blaga, ki je manj vredno in le navidezno ceneje.

Modra galica.

Angleške modre galice smo letos dobili le manjšo količino, katere nam dospe koncem tega tedna. — Nemška galica znamke Johannisthal je na potu in jo pričakujemo vsak čas.

Tržaška kmetijska družba v Trstu ul. Torre bianca 19 in Raffineria 7

RAZNE ZANIMIVOSTI

Novo sredstvo zoper revmatizem

V zadnji številki «Dunajskega medicinskega tednika» poroča bivši ravnatelj dunajske državne cepilnice dvorni svetnik dr. Gustav Paul o velikih uspehih, ki jih je dosegel z nekim novim cepivom, ki ga je sam krstil s «Cutivaccin-om Paul», in sicer v več sto slučajih protina, revmatizma, ishias-a in podobnih neuralgičnih bolezni.

Bogati maček

V Long-Beach-u (Severna Amerika) je umrla gospodična Elizabeta Lynch. V svoji oporoki je zapustila svojo zavarovalno polico in svoje premoženje v vrednosti več tisoč dolarjev svojemu ljubljencu, petletnemu mačku Kitty-Boy-u. Hiša v Long-Beach-u se prepusti najemniku brezplačno, ako se ta zaveže, da bo skrbel za mačka do njegove smrti. Takega mačka bi morda rad imel vsak mož.

Radi beda

V Havani, glavnem mestu republike in otoka Kube, se je pred enim tednom ustrelil posestnik Juertas, ki je bil nekoč najbogatejši mož v Havani. S pridnostjo in vztrajnostjo si je mož znal pridobiti iz nič ogromno premoženje. V zadnjem času je pa imel smolo, sreča ga je bila zapustila in šel je prostovoljno v smrt, dasi mu je ostalo še šest milijonov dolarjev nedotaknjene kapitala, ker v taki bedi ni hotel več dalje živeti.

Ni se ji posrečilo

Neka gospa, A. Kasha, v Londonu se je naveličala življenja. Toda v smrt ni hotela po običajni poti. Strel, skok v vodo, vrvi, vse to se ji je dozevalo preobčajno, prenavadno. Zaježela si je originalne smrti in šinila ji je tudi lepa misel v glavo. Imela je doma vse polno aspirinovih tablet, ki jih je jemala zoper glavobol, in prav s temi aspirini se je posamezne tablete s konjalkom. Za vsako tableto en požirek konjaka toliko, da je spravila tableto skozi požirnik. Posrečilo se ji je spraviti 170 tablet pod streho. Nato se je pa uprl želodec. Samomorilko so prepeljali v bolnišnico, kjer se ji je stanje kmalu zboljšalo. Gospa trdi, da jo odlele boli zelo močno glava vkljub temu, da je zaužila 170 tablet aspirina.

Tatvina dovoljena

V Arkanzasu, eni izmed osem in štiridesetih zedinjenih držav, ni prepovedana tatvina, če se namreč tiče tatvina kokoši. Kokoši kradejo po navadi zamorci. Skrbni upravitelji te države

so hoteli spraviti pod krov nov zakon, ki naj bi ščitil kokoši in kaznoval vsako tatvino. Toda načrt je zadel v zakonodajni skupščini na hud odpor. «Kam pa pridemo», je dejal neki poslanec, «če se ta postava sprejme! V najkrajšem času bodo vsi zamorci po ječah, mi pa ostanemo brez tako potrebnih delavcev in naše gospodarstvo bo moralo iti k vragu». In ker je kraja kokoši še vedno manjše zlo, je v skupščini propadel načrt in se lahko v Arkanzasu brez vsake kazni kradejo kokoši.

Prezgodaj so ga pokopali...

Da zamore človek čitati v listih svoj nekrológ, se pač redkokdaj zgodi, ker bi moral dotičnik vstati od smrti. In vendar je to nenavadno srečo doživel slavni ruski pisatelj Vasilij Ivanovič Nemirovič-Dančenko, ki živi v Pragi. Dančenko se je rodil leta 1844 v Tiflisu in je kmalu zaslovel kot pisatelj; med vsemi sodobnimi ruskimi književniki je on menda po svojih delih najbolj plodovit. Znan je bil tudi zato, ker je bil celo vrsto let vojni dopisnik raznih ruskih listov. V zadnjem času je začel pisati svoje spomine, in ker je hotel, da bi to delo bilo v vsakem oziru natančno, se je podal na Balkan, da se enkrat prepotoje in si ogleda kraje, koder se je pred 50 leti (leta 1877) boril proti Turkom za osvoboditev balkanskih narodov. Ob tej priliki so bolgarski listi začeli pisati o njem, o njegovi junaški mladosti in njegovem udeleževanju v bojih za svobodo bolgarskega naroda. Nedavno so sofijski listi prinesli vest, da je Nemirovič-Dančenko umrl. Naslednji dan so bolgarski in ruski listi že začeli objavljati nekrologe, v katerih so slavili zasluge pokojnika. Zalostna vest je prispela tudi v Prago, kjer je presenetila tamošnjo rusko kolonijo, zlasti pa — Dančenka samega. Ko se je tako izkazalo, da je bila vest preuranjena, so ruski novinarji zbrali nekrologe, ki so jih poklonili svojemu pisatelju. Pravijo, da je Dančenko čital to zbirko z velikim zanimanjem.

Nekaj o grafologiji

Znani francoski grafolog E. de Rougemont, urednik časopisa «Mercure de France» je na vabilo romunske vlade predaval v Bukarešti o grafologiji. De Rougemont je dejal, da ima vsak narod v svojem načinu pisanja neke posebnosti, ki so s psihološkega stališča značilne za dotični narod. Semitski narodi so pisali od desne proti levi, kar razodeva egoizem. Temperamentni narodi, kakor na primer Grki, so pa pisali baš narobe. V najnovejšem času je grafologija je zadobila prakti-

čen pomen pri presojevanju in ocenjevanju človeškega značaja. Poincaré, veliki francoski državnik na pr. izbira svoje sotrudnike na podlagi grafološke analize njihove pisave. On sam je namreč odlični grafolog. V Franciji, a predvsem v Nemčiji, izbirajo nekatera velika trgovska podjetja in banke uradnike, ki prosijo za službo, šele po grafologiji zadobila praktično. Zelo pogostoma se uporablja grafologija tudi v medicini. Pariški zdravniki na pr. se pri diagnosticiranju raznih živčnih bolezni, kakor histerije, mrtvouda itd., čestokrat opirajo na karakteristike bolnikove pisave.

LISTNICA UREDNIŠTVA

Sv. Lucija in okolica. Se en odgovor «zavednemu» mladeniču. V glavnem tudi Vaš članek ne pobije trditve mladeniča. Drugi del dopisa je tako kočljive narave, da zadevo priobčitev v listih še poslaša. Prejšnjega pisma nismo dobili. Pa se še oglasite ter upoštevajte naš težki položaj in pa razne druge ozire.

Predno prodajo KRONE, GOLDINARJE ZLATO IN SREBRO

obiščite zlatarno 111
v TRSTU,
STERMIN Via Mazzini št. 43
kjer dobite najvišje cene. — Kupujem listke mestne zastavljalnice.

Zobozdravnik

Dr. SARDOČ D.
ordnira v TRSTU
Via M. R. Imbriani št. 16, III. (prej Via S. Giovanni)
od 9-12 in od 3-7

Delavci Kmetovalci Rokodelci

Dobro kolo vam prihrani čas in denar pri vaših opravkih in se plača samo.

Preučili smo poseben tip za slab teren in trpežen za vsak napor — z dvema ali tremiavorami —

od L. 500.— naprej
z enoletnim jamstvom.

Obiščite naše skladišče:

G. MILOCH & Co

Trst (13) 450
Via XXX ottobre 4.

E. PECENCO

STROJI ZA ŠIVANJE, VEZENJE
in pletenje, za dom in vsako obrtnižo. Potrebščine
Napeljuje z motor. pogonom. Popravila.

TRST, Via Mada vecchia 3 — Brezplačen pouk v vezenju

FERRO CHINA PIGATTI

Okrepčevalno sredstvo, predpisano od zdravniških avtoritet proti
MALOKRVNOSTI, BLEDECI in za OKREVANJE
LEKARNA ZANETTI - TRST - Via Mazzini 180

Tiskarna Edinost v Trstu

Izvršuje vsa tiskarska dela v najmodernejem stilu kakor
tudi v večbarvnem tisku. Razpolaga z najmodernejimi stroji:
črkami, Linotype, stereotipijo ter rotacijskim strojem.
Vsa naročila se izvršujejo točno in po zmernih cenah.

Ul. S. Francesco d'Assisi 20

MOČ PRETEKLOSTI

Roman v treh delih

Spisala V. J. Križanovska.
iz ručine prevedel IVAN VOLUK.

Cena L. 6.—, po pošti priporočeno L. 7-40. V inozemstvo
L. 8-60 proti vnapre poslanemu znesku. — Roman je iz-
dal iz založila Tiskarna Edinost. — Prodaje: Tiskarna
Edinost v Trstu, Via S. Francesco 20/L. — Knjigarna J.
Štoka, Via Milano 37 v Trstu. — Nar. Knjigarna, Gorica,
Carducci 7. — Katoliška knjigarna, Gorica, Carducci 4.
Kraigher Josip, Postojna.

Vezane v originalne platnice (cena L. 10) se dobi v knjigarni STOKA.